

BROEN

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 5 - 2004

Nytt kloster for klarissene:

Høysteinane kloster

s. 6

Norges Unge Katolikker:

Landsmøtet 2004

s. 8

Villa Maria:

Aldershjem i Bærum

s. 10

Fra Kirkens skattkammer:

Allesjellers dag

s. 12

Caritas Norge:

Høstaksjonen 2004

s. 14

Oppstart og innvielse:

St. Eysteín skole i Bodø

s. 4

Den hyppige nytelse av den hellige kommunion

Dette er en direkte oversettelse av navnet på dekretet som for 98 år siden endret århundrers katolsk fromhet. Pave St. Pius X var veldig opptatt av nattverden – eukaristien – og iverksatte to omveltninger: At folk skulle oppmuntres til å motta nattverden hver gang de gikk til messe (1906), og alderen for barns første kommunion skulle settes ned til 7-8-årsalderen (1910). Nå som Johannes Paul II har utropt et eukaristisk år fra 10. oktober, kan det være interessant å minnes Pius Xs verk.

Hvordan var det før 1906? Da gikk vanlige katolikker sjelden til nattverd, og det gjaldt også dem som gikk til messen hver eneste morgen, hver dag. Riktignok var det ikke slik i de helt første tider: De første katolikker hørte apostlenes forkynning og gikk til nattverd hver søndag, og de oppfattet ordene “gi oss i dag vårt daglige brød” eukaristisk (brødet = nattverdsbrødet). Men etterhvert ble det annerledes. Man tok konsekvensen av at man ikke kunne gå til nattverd med alvorlige synder på samvittigheten. Og det er jo ikke gøy å gå til skrifte. Snart var det dem som trodde at også de “lette feil” (venielle synder, de ikke så alvorlige synder) stengte adgangen til nattverd, og dermed ble det nærmest umulig for mange å motta nattverden. Tridentinerkonsilet på 1500-tallet prøvde å rydde opp ved å kalle nattverden en “motgift som befri oss fra de daglige feil” (dvs. tvertter bort de venielle synder), men ikke lenge etter oppstod i Vest-Europa de traurige misforståelsene som senere er blitt kalt “den

jansenistiske pest”. Dette var en streng fromhet som egentlig hørte best hjemme i protestantisk pietisme, men som ble litt av et problem blant katolikker også. Kun meget få ble ansett som verdige til daglig kommunion, og det ble “fromt” å nøye seg med nattverd én gang i året. De verste jansenistene gikk så langt at man utelukket hele stender fra hyppig kommunion, særlig kjøpmenn (de småsnyter jo stadig...) og de som hadde giftet seg (at sex *utenfor* ekteskapet er fy, det vet vi – men jansenistene gikk lenger). Pavene tok straks både kjøpmenn og ektefolk i forsvar, men jansenismen tilpasset seg. Ok, sa de, vel kan folk flest få lov til å kommunisere daglig, men dersom de vil vise ærefrykt, så er det best å la være...

I 1906 skar Paven igjennom. Han forمانte riktignok at dette ikke var noe grønt lys til å la seg lede av vane, forfengelighet eller ønsket om ikke å stikke seg ut og motta nattverden lettvint og tankeløst, eller til å ta lett på plikten til å skrifte alvorlig synd. Men han understreket at den hyppige, ja daglige, kommunion gav rike nådegaver. Så forbød han likegodt kirkelige forfattere til å avholde seg fra enhver strid om de regler han gav om hyppig og daglig kommunion! “A pope who knew how to pope”.

Fire år etter kom barnekommunionen som neste omveltning. Dette var en tid da lokalkirkene stort sett gjorde det Paven ville; i 1911, senest i 1912, var førstekommunionsalderen senket fra 12 år til den alder da barn har oppnått fornuftens bruk (7-9 år)

faktisk gjennomført. Helt populært var det ikke, og i Norge som i mange andre land “småfusket” man litt. Man fikk 1. kommunion uten festivitas i 8-årsalderen, og så ble ingen oppmuntret noe særlig til å gå ukentlig, og så i 12-årsalderen mottok man “høytidelig kommunion” med mye stas og festivitas! I Frankrike overlevde denne “*communion solemnelle*” (=høytidelig kommunion) nesten til vår tid.

La oss i ett år vie Den hellige eukaristi særlig oppmerksomhet. Gjennom eukaristien, i brødets eller vinens skikkelse, forenes vi med den himmelske liturgi og foregriper det evige liv da Gud skal være alt i alle.

BRØEN – Katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78) og «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68)

Utgis av:
Norsk Katolsk Bispedømme, Nr. 5, 2004
Årgang 45. ISSN 0804-9297

Oslo Katolske Bispedømme
Tlf.: 23 21 95 00
Trondheim Stift Tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift Tlf.: 77 68 56 04

Adresse:
Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01
E-post: broen@katolsk.no
WWW: www.katolsk.no/broen

Redaktør:
Fader Claes Tande (CT)

Korrespondent Nord-Norge:
Thomas Sivertsen (TS). Tlf.: 75 56 34 81

Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret Tlf.: 73 52 77 05, Faks: 73 52 87 90

Redaksjonssekretær:
Kristine Dingstad (KD)
Tlf.: 23 21 95 37

Medarbeidere:
Diakon Gunnar Wicklund-Hansen (GWH),
Per Einar Odden (PEO – i permisjon),
Heidi Haugros Øyma (HHØ)
Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)

Trykk: JMS Mediasystem AS
Tlf.: 22 63 64 00

Opplag: 17.800

Forsidebilde:
Klarissene i Larvik ber
tjebønn i sitt nye Høysteinane
kloster.

**Broen takker
for alle gaver!**

Prestestudentuke

i Stavanger

Det årlige møtet for Oslo Katolske Bispedømmes prestestudenter fant sted i Stavanger i august.

Poenget med møtet er å gi studentene, som alle studerer ved erkebispedømmet Westminster's seminar Allen Hall i England, kjennskap til ulike menigheter i bispedømmet, samtidig som lokalkirken kan bli kjent med dem. Årets samling hadde rekordoppslutning. For tiden er hele seks personer i gang med studiene, og på møtet deltok også tre andre interesserte som kanskje skal begynne på et senere tidspunkt.

Gruppen som arrangerer møtet, er biskopens råd for veiledning av prestestudenter under ledelse av p. Rolf Bowitz. Foruten å arrangere studieuken, har dette rådet som oppgave å planlegge studentenes menighetspraktikum i Norge, holde forbindelsen med studentene gjennom studietiden, og å være biskopens bindeledd til studiestedet, og å gi biskopen råd når han ber om det.

Under studieuken har rådet samtaler med deltagerne enkeltvis, men der er også et program. I tillegg til at tidebønner skal bes, messer feires, mat lages og fortæres, så hørte gruppen på professor Ola Tjørhoms foredrag om Martin Luther og reformasjonen og økumenikk i Norge i dag.

Sogneprest Trond Hardeng i Stavanger Domkirke tok imot til omvisning og samtale. Og en hel dag ble brukt til sightseeingtur til Lysefjorden med fjellformasjonene Prekestolen og Kjerag. Søndag den 22. august

OKBs prestestudenter samlet foran St. Svithuns kirke i Stavanger. F. v.: Ragnar Leer Salvesen, Nguyen Thanh Phu, Per Einar Odden, Nguyen Duc Khiem, Pål Bratbak og Fredrik Hansen. Foto: Kari Berle, St. Svithuns menighetsblad.

deltok samtlige studenter og interesserte i St. Svithuns menighets tre messer hvor de ble presentert for menigheten.

I studieåret 2004/2005 vil fire av de seks studentene være ved seminaret i London, mens to av dem vil ha ett års menighetspraksis: Pål Bratbak i St. Svithun menighet, Stavanger, mens Nguyen Thanh Phu vil ha sitt i en menighet i London. Ragnar Leer Salvesen har avsluttet sitt menighetspraktikum i Norge og vender tilbake til studiene sammen med øvrige studentene: Fredrik Hansen, Per Einar Odden og Nguyen Duc Khiem.

ABH

Prestestudiene ved Allen Hall

Prestestudiene ved Allen Hall er normert til seks år; to år filosofi og innledende teologi, tre år systematisk teologi, og ett år i menighetspraktikum.

Seminaret er tilknyttet det pavelege universitet St. Patrick i Maynooth, Irland, og det katolske universitetet i Leuven, Belgia. Etter fullført utdanning mottar studentene den pavelige graden S.T.B. (bakkalaureat i teologi).

Formasjonsprogrammet ved Allen Hall baserer seg på det post-synodale pavelige dokumentet Pastores Dabo Vobis (1992), som identifiserer fire elementer i prestestudentenes utdanning: det akademiske, det pastorale, det åndelige og det menneskelige. Presteseminaret søker i størst mulig grad å integrere disse.

Oppstart og innvielse:

St. Eystein skole i Bodø

Bodø har fått sin første friskole. Nord-Norge har igjen fått en katolsk skole. "Barnevennen" er tatt i bruk i samme ånd som da nonnene reiste bygget på 60-tallet.

Denne høsten åpnet St. Eystein skole dørene for 12 elever fra 1. til 5. klasse. Vi jobber i det blå klasserommet. SFO er i det grønne klasserommet. Senere tar vi i bruk dobbeltrommet som er rødt og gult. Alle rommene er ikke fylt opp. Mer leker og møbler kommer etter hvert. Allerede er det noen femåringer som gleder seg til å begynne på skolen neste høst.

Skolehverdagen

Alle elevene jobber i samme klasserom. Dagen starter felles i lyttekroken. Norsk lekes inn med dikt, sang og regler. Mattebegrep kommer i sammenheng med kalenderen. Samholdet bygges ved å lytte til hverandre. Den første arbeidsøkten jobber alle med et felles tema innen natur og miljø, samfunnsfag, kristendom m.m. Vi benytter oss av konkrete, konkretiseringsmaterielle og tilgjengelig litteratur på biblioteket. Alle jobber med samme tema, men på hvert sitt nivå. Etter lunsj får alle et eget arbeidsprogram. De minste elevene går hver sin gang i naborommet for å lese leksen eller jobbe med det muntlige språket. De store elevene er igjen når de små går på SFO.

De første ukene har elever og lærere blitt kjent med hverandre og skolen. Alle har erfart en ny arbeidsmåte. Elevene har vent seg til at sidekameraten kan jobbe med noe helt annet. Flere har sett at de kan hjelpe hverandre. Vi har hatt uteskole (fjæra som er rett rundt hjørnet). Elevene trasket rundt blant steiner og skjell. Gledeshyl hver gang de så et nytt dyr: "Kom og se hva jeg fant!" Første- og andreklasse lette etter ting med lyden "O". Tred-

jeklasse lette etter sammensatte ord. Fjerde- og femteklasse så etter søppel og dyr. Alle hadde mange inntrykk som de senere tegnet og skrev i Uteskoleboka.

Vi har hatt en katolsk uke. Temaet var St. Eystein. Vi lærte Fader Vår og korsets tegn. Vievannet rett innenfor kirkedøra ble introdusert. Glassmaleriene ble studert. Prestens klesdrakt ble avmystifisert. Ting og tang fra kirken ble utstilt i klasserommet. Elevene tegnet om messedelene. Vi snakket om livet og døden. Vi tente lys for englene vi kjenner i himmelen. Vi leste om helgener, venner av Gud. Vi har hatt barnemesse. Alle satt på de første benkene. En leste mye. Andre leste mindre. Noen hadde lært bønnen utenat. Alle sang sammen "Fred over alle på jorden".

Velsignelse av skolen

Fredag 27. august var en spesiell dag. Elevene pyntet seg. Lærerne stilte i bunad. Sommerfuglene i magen ga kriblinger til resten av kroppen. Bodø Harmonimusikk spilte utenfor skolen. Mange folk hadde samlet seg på skoleplassen. Avisa Nordland og NRK Nordland var der til og med.

Da kirkeklokkene ringte, kom prosesjonen fra menighetssalen med biskopen som hovedperson. Det ble en flott seremoni i kultursalen på skolen. Mest spennende var det da elevene gikk sammen med prosesjonen og hang opp ti kors over dørene i alle rommene. Klasserom. Grupperom. Bibliotek. Kjøkken. Kontor. Gang. Elevene fikk en rosenkrans av biskopen. Den var fiolett og luktet godt. Elevene sang "Fred over

alle på jorden" da de kom tilbake. De delte ut kort til gjestene. De hadde malt og limt på bønner "Ta imot min latter".

Kunstutstillingen av malerier, glass og ikoner gjorde det røde og gule klasserommet om til en kultursal. Kunst, musikk og dans er tre nøkkelord for arbeidet nonnene har gjort her i Bodø, i over 50 år.

Elisabeth Thielemann
Rektor

Ta kontakt med rektor Elisabeth Thielemann om du ønsker å besøke skolen eller om du vil gi en gave til skolen.

Mobil: 975 46 476.

E-post: rektor@steystein.no

Mer informasjon på

www.steystein.no

Elevene sang "Fred over alle på jorden" på innvielsesfesten. Her ser vi nesten hele skolen. Det mangler tre ministranter og en som var syk.

Elevene var med på dugnad. Å beise er goyt!

Biskop Gerhard Goebel MSF av Tromsø velsignet skolen og stenket veggene med vievann.

Etter mange timers sjauing kom sandkassen til syne.

Elevene fikk en rosenkrans av biskopen. Den var fiolett og luktet godt.

Under åpningsseremonien gikk elevene sammen med prosesjonen og hang opp kors over dørene i alle rommene.

Sr. Walburgis vannet blomster utenfor det nye klosteret.

Høysteinane kloster

- klarissenes nye hjem

Sr. Francis, sr. Elaine og sr. Elizabeth ankom Norge og Larvik på St. Patricks dag i mars 1995, barbent i sine sandaler. Med seg hadde de 2000 kroner og noen gamle møbler. Nå har klarissene flyttet inn i det nybygde Høysteinane kloster. Broen fikk anledning til et svært hyggelig besøk hos de nå fem søstrene.

Hva er bakgrunnen for at dere valgte å etablere dere i Norge?

-Da vi i 1993 feiret 800-årsjubileum for Sta. Klaras fødsel, sende vår ledelse ut et brev der de tegnet sine visjoner for vår orden – også med tanke på nyetableringer verden over. Sr. Francis og jeg stilte oss åpne for å bryte opp fra vårt kloster i England og sendes ut. Umiddelbart ønsket jeg meg til Norge, for jeg hadde vært på besøk hos dominikanerinnen ved Lunden kloster i Oslo og forelsket meg i landet. Dessuten har det aldri vært klarisser i Norge. Men vi ønsket ikke å presse frem vår egen vilje. Derfor laget vi en liste med steder vi ville være åpne for å sendes til, inkludert Norge, og sendte den til vår ledelse. Som svar fikk vi velsignelse til å forsøke etablering i Norge. Vi snakket så med biskopen i Oslo, og han ønsket oss velkommen, forteller priorinne

Elaine og fortsetter:

-Vår kommunitet i England hadde ikke mulighet til å sponse grunnleggelsen, så et irsk kloster er nå vårt offisielle moderhus. Sr. Elizabeth, som er amerikansk, sluttet seg til sr. Francis og meg kun seks uker før vi reiste til Norge.

Hvordan havnet dere i Larvik?

-Først inviterte våre brødre, fransiskanerne, oss til å bo i annen etasje i St. Hallvard i Oslo. Vi var takknemlige for dette, men ingen av oss trives i storbyer. Derfor var vi lykkelige da p. Rolf Rollesen skrev at vi var velkommen til Larvik – her er det både vakker natur og sentral beliggenhet, forteller søstrene begeistret.

-Vi ankom derfor Larvik direkte, faktisk med "Peter Wessel".

Med oss hadde vi bare 2000 kroner og en hestetilhenger med noen gamle møbler. Vi dro rett fra kaia opp til velkomstfrokost hos menigheten. Da de så bilen med hestetilhengeren, kjørt av sr. Elaines bror, spurte de ham: "Har du hester med deg?" "Nei, nonner", svarte han.

Søstrene ler høyt og lenge og fortsetter:

-Menigheten hadde forberedt leiligheten til oss, i lokalene over St. Frans kapell. Og kirken var full da de arrangerte velkomstmesse på kvelden. Så vi ble tatt fantastisk godt i mot.

-Det rare med at vi til slutt havnet i Larvik, er at menigheten allerede før de visste om oss var viet til St. Frans og at klokkene var døpt Sta. Klara. Det var en bekreftelse for oss på at vi var havnet på rett sted.

Hva er deres apostolat?

-Vår visjon er "å være tilstede". Vi kom ikke til Norge for å bygge kloster, men for å være her. Fikk vi anledning til å bygge kloster, ville det vært flott. Fikk vi ikke anledning, ville det også vært greit. Alt ligger i Guds hender. Vi har hele tiden vært realistiske.

-Vi kom nok til Norge til riktig tid. Etter mange år med materiell velstand er folk på let etter noe mer. Vi fascinerte nok folk av mange grunner. For det første er vi glade. For det andre er vi ikke opptatt av materiell velstand. Ofte får vi spørsmål om hva vi lever av og hvorfor vi er så glade. De to forholdene henger sammen, men folk synes ikke å forstå det før vi forklarer sammenhengen.

-Det er viktig at folk ser verdien i å være, ikke bare i å gjøre. Mange trenger å høre eller å se dette budskapet. Den hellige Frans sa en gang at vi skal vitne om evangeliet med våre liv – og bruke ord om nødvendighet.

F.v.: Sr. Walburgis, sr. Elizabeth, sr. Francis og sr. Elaine i refektoriet.

Og sr. Francis legger til:

-I mitt hjemland er jeg vant til at mennesker vet hvilken rolle en kontemplativ søster har – hun skal be. For en tid tilbake leste jeg et budskap fra paven til kontemplative søstre. Han sa: "Tidene forandrer seg. Dere har alltid bedt for menneskene. Nå må dere lære menneskene å be." Dette var en stor omveltning for mitt apostolat. Nå ber vi ikke bare for menneskene – vi ber med dem. For mennesker sulter etter bønner.

Da dere ankom var dere tre – nå har dere vokst til fem?

-I seks år var vi bare tre. Så fikk vi en overraskende henvendelse fra Tyskland. Sr. Walburgis hadde vært 15 år i Tanzania som medlem av en fransiskansk kongregasjon. En stund etter ble hun klarisse og fikk

høre om oss i Larvik. Hun skrev og ville gjerne komme til oss, og vi var selvsagt positive. Og i år har vi også fått en irsk postulant, forteller sr. Elaine.

Og sr. Walburgis skyter lattermildt inn:

-Jeg ankom i november 2002, og nå blir de ikke kvitt meg! Jeg trives så godt! Det er forresten viktig i vår tid å ha internasjonale kommuniteter, som vår. Vi viser at vi kan leve i fred, og hvis vi kan leve i fred, så kan alle mennesker det, ler hun.

Hvordan vokste visjonen om å bygge kloster frem? Og har ikke prosessen vært slitsom?

-Helt fra vår ankomst av har vi visst at vi trengte vårt eget sted. Mest var vi inne på tanken om å kjøpe hus. Men etter hvert ble vi mer og mer sikre på at vi skulle bygge kloster. Gud ledet oss – det var Hans plan og hans timing.

-Men ja, prosessen har til tider vært utmatende. Først og fremst har den imidlertid

vært inspirerende. Det har vært en lang reise å komme dit vi er i dag.

Og økonomisk må dette ha vært et stort løft for fattige klarisser? Hvor skaffet dere pengene til veie?

-Det er vanskelig å svare på. Pengene bare kommer. Men noen kilder kjenner vi jo. Vi har søkt og fått støtte fra mange hold. Men vi har opplevd at det er vanskelig å skaffe penger til Norge – landet er verken definert som misjonsmark eller tredje verden. Ellers har mange mennesker gitt donasjoner. Og så selger vi ting.

-Hadde vi ikke bygget kloster, hadde vi vært selvhjulpne. Julesalget vårt gir gode penger. Dessuten har vi våre pensjoner. Vi trenger ikke mye, vi lever svært enkelt.

Men klosteret er ikke ferdigstilt, slik

det står i dag?

-Det nåværende klosteret er første byggetrinn i et større prosjekt, der denne delen er tenkt å være gjestefløyen. Vi har nå seks soverom. Det holder jo til oss, men vi ønsker oss gjesterom. Og gjerne en liten leilighet som kan brukes av prester som trenger en retreat.

-Den tiltenkte utbyggingen vil i utstrekning bli større enn det huset som nå er oppført, men vi regner med at den allikevel vil koste mindre, for mye av forberedelsene og grunnarbeidet er gjort, f. eks. arbeidet med kloakk og strøm. Skal jeg gjette, vil fullførelsen koste oss ca. 5-6 millioner, sier priorinne Elaine.

-Kanskje blir det nå lettere for oss å få innvilget støtte fra utlandet, siden den lille kommuniteten vår synes å ha livets rett her i Larvik. Men dette overlater vi til Gud.

Er det noe dere vil formidle til Broens lesere før vi avslutter?

-Det måtte være å si takk til katolikker i Norge for en fantastisk velkomst. Vi har fått mye støtte i Larvik – mange kaller oss "våre søstre" her. Vi hadde i grunn ingen forventninger da vi kom, vi ønsket bare å være tilstede. Men nå føler vi oss hjemme her – det er her vi hører til – og nå har vi også fått vårt eget hjem!

KD

Sr. Elizabeth lager og selger syltetøy til inntekt for det nye klosteret.

"Blessed are those who dwell in Your house"

- Norges Unge Katollikers Landsmøte 2004

Av ungdomskonsulent Marta Bivand

23. - 26. september 2004 gikk NUKs Landsmøte 2004 av stabelen på Mariaholm. Årets Landsmøte dreide seg hovedsakelig om foreslåtte nye vedtekter for NUK. Forslaget til nye vedtekter ble utarbeidet av en arbeidsgruppe, der blant annet biskop Gerhard Schwenzer av Oslo var med, og var en videreførelse av arbeidet som ble gjort før og på barne- og ungdomsseminaret i august 2003.

I alt 80 mennesker deltok på NUKs Landsmøte 2004. Det er lenge siden det har vært så stor oppslutning. Derfor var gleden stor over antallet delegater fra lokalag rundt om i hele landet. Det var særlig gledelig at det deltok i alt åtte delegater fra Midt- og Nord-Norge. Deltakelsen fra menigheter i OKB var stor – kun et fåtall menigheter var dessverre ikke representert. Til alles store glede og takknemlighet hadde biskop Scwhenzer, også i år, satt av tid til å delta på deler av landsmøtet. Biskopen åpnet møtet høytidelig torsdag kveld, med votivmesse til Den Hellige Ånd.

Nye vedtekter for NUK

NUKs Landsmøte 2004 vedtok nye vedtekter for NUK. De nye vedtektene innebærer en del endringer, men bygger for det meste på våre forrige vedtekter. Blant annet vedtok Landsmøtet, etter lange diskusjoner, at det fremdeles skal avholdes

landsmøte hvert år. Avgjørelsen ble fattet ved et stort flertall, med særlig ønske fra delegatene fra lokallagene.

Hva er så de største endringene i NUKs vedtekter?

Først og fremst er det nå åpnet for at **voksne over 35 år kan være medlemmer av NUK**, når disse har tillitsverv i barne- og ungdomsarbeidet. Andre voksne ønskes fortsatt velkommen som støttemedlemmer i NUK.

Landsmøtet åpnet også for at **grupper som på grunn av sin indre struktur ikke kan organiseres demokratisk, likevel kan være tilknyttet NUK**.

Videre vedtok Landsmøtet at **menigheter, ved menighetsråd, har adgang til å klage til NUKs Landsstyre** dersom de oppfatter at et lokallag i menigheten ikke drives i henhold til NUKs formålsparagraf. NUK håper at dette vil gjøre kommunikasjonen og samarbeidet i vanskelige situasjoner enklere og ryddigere, samt at man på denne måten kan hjelpe lokallag som måtte ha problemer.

De nye vedtektene gir fra NUKs side en klar **anerkjennelse av at ansvaret for barne- og ungdomsarbeidet ligger i menighetene**, men uttrykker også et ønske om å støtte og å samarbeide med menighetene i dette arbeidet. Dette er for så vidt ikke nytt, men det har tidligere ikke vært presisert i våre vedtekter.

De nye vedtektene gir også en klar anerkjennelse av at **NUK hører inn under biskopenes hyrdeansvar i spørsmål som gjelder katolsk tro og moral**. Dette er heller ikke noe nytt, men heller ikke dette har tidligere vært like tydelig formulert.

Barne- og ungdomskontakter i menighetene

Punktet om barne- og ungdomskontakter i menighetene er kanskje det mest konkrete resultat av arbeidet på og etter barne- og ungdomsseminaret i august 2003. Det er NUK som i samarbeid med Pastoralrådet i OKB har arbeidet frem denne ideen. Dette er tenkt som noe konkret menighetene kan gjøre for å styrke og å ta ansvar for barne- og ungdomsarbeidet. Pastoralrådet i OKB vil jobbe videre med dette i løpet av det inneværende arbeidsår. NUK håper at også Pastoralrådene i Midt- og Nord-Norge ønsker å jobbe med denne idéen i sine stift. Vi håper at den nye ordningen med barne- og ungdomskontakter vil bidra til et stadig mer levende og helhetlig katolsk barne- og ungdomsarbeid i Norge.

Landsmøtet vedtok at barne- og ungdomskontaktene i menighetene kan møte på NUKs landsmøte med tale- og forslagsrett. De fremmøtte barne- og ungdomskontakter velger seg i mellom to som har stemmerett på landsmøtet. Disse to vil også sitte i NUKs Landsstyre, med fulle demokratiske rettigheter.

Nytt Landsstyre og arbeidsutvalg i NUK

Landsmøtet hadde også valg på leder og arbeidsutvalg.

Pham Cong Thuan ble, med stor jubel, gjenvalgt som leder for NUK.

De øvrige medlemmer i NUKs Arbeidsutvalg er: **Heidi Øyma, Konrad Tywoniuk, Helene Fongen** og **Hariharan Thevarajah**. Varamedlemmer er **Harald Huse** og **Lars Blom**.

Landsstyret for øvrig er for første gang på en stund fulltallig. Vi har nå representanter og vararepresentanter for alle distrikt, representanter for alle utvalg, bladene og internettredaksjonen.

Aktiviteter og støtte til barne- og ungdomsarbeidet i menighetene

Landsmøtet 2004 var preget av det store antall engasjerte unge mennesker som var samlet på Mariaholm. Det er stor interesse for å drive katolsk barne- og ungdomsarbeid i Norge og mange tanker om hvordan NUK kan bidra til og støtte dette arbeidet. Også i forhold til NUKs arbeidsprogram for perioden 2004/2005 går dette igjen. Det er et sterkt ønske om sentrale arrangementer som kan bidra til å styrke det lokale arbeidet, for eksempel ledertrening, 18+- helger og Adventsaksjonshelg. NUK ønsker også å fortsette med vår utstrakte

leirvirksomhet for barn og ungdom i hele landet. Men i år igjen var det klart at det også er et ønske om besøk i menighetene og hjelp til lokale arrangementer. Dette er noe NUK vil satse enda mer på i året som kommer.

Adventsaksjonen 2005

På Landsmøtet valgte NUK også Adventsaksjonstema og prosjekt for

Adventsaksjonen 2005. Dette ble **"Menneskets ukrenkelige verdighet"**, med et Caritas Norge-prosjekt som dreier seg om å på en helhetlig måte arbeide mot handel av mennesker, med særlig fokus på menneskehandel på Balkan.

Årets lokallag og Æresmedlemmer i NUK

Årets lokallag ble Katolsk Student-Ungdomslag i Trondheim, K-SULT. NUK gratulerer med fantastisk innsats og ønsker alt godt for fremtiden!

Dominikanerinnene i Bodø ble i år kåret som æresmedlemmer i NUK, som et tegn på takknemlighet for deres mangeårige iherdige innsats for barne- og ungdomsarbeidet i Bodø og omegn!

Fellesskap i troen - "Blessed are those who dwell in Your house"

Til tross for lange dager i møtesalen, var NUKs Landsmøte 2004 først og fremst preget av fellesskapet i troen. Det ble tid til mange gode samtaler med gamle og nye venner, og det ble tid til fellesskap med hverandre og Gud i kapellet. En delegasjon fra Youth for Christ var med på Landsmøtet, og sammen med noen tilreisende YFC'ere sørget disse lørdag kveld for en annerledes "aftenbønn" og et møte med nye sanger i NUK-sammenheng. En av sangene vi lærte oppsummerer godt følelsen man må sitte igjen med etter dette Landsmøtet:

"Blessed are those who dwell in Your house".

NUK vil takke for forbønn fra det gan-

ske land under Landsmøtet! NUK vil også takke for godt samarbeid med gamle og unge i landets menigheter så langt! Vi håper på fortsatt godt samarbeid i det nye arbeidsåret, og ber om at dere tar kontakt med NUK hvis det er noe vi kan hjelpe til med i barne- og ungdomsarbeidet i deres menighet.

Savner du bladene?

Ønsker du å motta blad for barn (Arken), ungdom (Q) eller unge voksne (Credimus) – betal medlemskontingent i NUK. For mer informasjon: www.nuk.no ► medlemskap.

Med Antonius søstrenes ånd i veggene

-Villa Maria i Bærum

Vegg i vegg med Mariakirken på Stabekk ligger Villa Maria, for tiden Norges eneste katolske aldershjem. Broen har intervjuet bestyrer Maria Steffens.

Hva er Villa Maria?

– Villa Maria er et aldershjem som ligger på Stabekk; det er det eneste i sitt slag i Bærum. Det ligger i et fint og rolig villastrøk ikke så langt fra jernbanestasjonen.

– Stedet eies av Oslo Katolske Bispedømme, men det er fra Bærum kommune vi får penger til driften. Kommunen "leier" de 27 plassene av oss og disponerer disse plassene selv. De som ønsker å søke plass her hos oss, sender søknadene sine med legerapport til tildelingskontoret i Bærum kommune. Det er dette kontoret som plukker ut hvem av disse søkere som er "egnet" til å få tilhold hos oss.

– Jeg må nok nevne forskjellen mellom et vanlig sykehjem og et aldershjem. I et aldershjem er beboerne ganske friske. De er slike som "faller mellom to stoler", de er for skrøpelige å bo hjemme, men for friske å bo i et sykehjem. Bemanning faktoren er ikke så høy som på et sykehjem, derfor kan vi heller ikke ta imot personer som er veldig ressurskrevende. Ikke heller de som har store psykiske problemer. Rommene er små, selv om alle har enerom.

– Vi tilbyr de vanlige sosiale aktiviteter som andre sykehjem, f. eks. har vi en aktivtør som organiserer bingo og andre spill, sangtimer, avislesning osv. Vi har også fellestrim med fysioterapeut, frisør-, fotpleie- og prestetjeneste.

Kan du si noe om stedets historie?

– Villa Maria er grunnlagt av Antonius søstrene, som etablerte seg i Bærum (Stabekk) i 30-40-årene. Søstrene gjorde selv alt arbeid: pleietjenesten, kjøkkentjenesten, regnskap/lønninger osv. Først hadde de 29 beboere.

– Det var disse nonnene som arbeidet her i Villa Maria. De bodde i 3. etasje, derfor er rommene her ganske små. Nonnene er jo kjent for sine spartanske boliger. Tenk deg å arbeide og bo på samme sted!

– Fra 1982 inngikk St. Antonius søstrene en leieavtale med Bærum kommune når det gjaldt driftsbudsjett, vedlikehold osv.

– Vi har et eget styre, hvor pater Jo Neve SM er primus motor. Pater Neve er dessuten stedets "altmuligmann" og bidrar uvurderlig med sin innsats.

Hvordan fungerer samarbeidet med kommunen?

– Vi har driftsavtale med Bærum

kommune, og dette vil si at vi driver stedet mens kommunen "leier" plasser av oss. Organisatorisk er vi underlagt Bærum kommunes pleie- og omsorgsseksjon og får våre midler derfra.

– Dette betyr at selv om vi må forholde oss til de kommunale og statlige lover og regler når det gjelder selve driften av aldershjemmet, tariffavtaler, alle typer tilsyn, tilskudd osv., har vi frihet til selv å disponere våre midler. Det betyr selvfølgelig ikke at vi kan la være å gi folk medisiner for å få råd til nye stuemøbler, men vi oppstiller vårt eget budsjett uten hensyn til kommunal budsjettstyring. Bærum kommune ivaretar tilsynsvirksomheter for å påse at alt fungerer som det skal. Vi har branntilsyn, næringsmiddeltilsyn, farmasøytisktilsyn, kvalitetsrevisjoner, befaringer osv. osv.

Er det noe som skiller dere ut fra vanlige aldershjem?

– I og med at Villa Maria er det eneste aldershjem som er igjen i Bærum, er det nok ikke så mye grunnlag for sammenligning. Det vi kan ta

opp, er kanskje hvordan beboerne har det og hvordan de opplever sin hverdag her.

– På Villa Maria får beboerne kontinuerlig tilsyn hele døgnet med varm og menneskelig pleie og omsorg, noe som gir dem trygghet. Og vi vet alle at trygghetsbehovet er et av det mest basale av alle menneskebehov. Dette gjør at de fleste som kommer til oss "blomstrer opp" og får en helt annen livskvalitet etter bare noen dager her. Når man er trygg i sin tilværelse, har det gunstige følger som f. eks. en mer positiv holdning som kan øke matlysten, som igjen øker overskuddet til andre gjøremål, som å sitte og snakke med andre beboere på stuen, gå på tur i nabolaget, osv. Vi har faktisk en beboer som har vært ute på skitur i fjor vinter.

– Jeg nevnte også tidligere at vi er forholdsvis "frie" til å bruke midlene våre som vi ønsker. Et eksempel på dette er kjøkkentjenesten. Bærum kommune har nå omorganisert kjøkkentjenesten sin og "beordret" alle institusjoner til å nedlegge kjøkkenet og bestille mat fra stor-kjøkken. Dette førte til mye protest rundt omkring, uten at det nyttet. Nå kommer maten til nesten samtlige institusjoner i ferdigpakke oppersonlige porsjoner. Her på Villa Maria bestemte vi å beholde kjøkkentjenesten med to medarbeidere (kokk/kjøkkensjef og kjøkkenassistent). Dette kommer beboerne våre til gode i form av ferskt tilberedte middager hver eneste dag, hjemmelagt "kosemat" som dessert og kaker osv., og våre beboere er veldig fornøyde med dette opplegget. Vårt kjøkken dufter av "hjemmelaget" mat, noe som bidrar til en enda mer

koselig atmosfære her i huset. Jeg kan jo dessuten ikke dy meg for å nevne at det er "økologisk fornuftig" på denne måten, fordi vi har veldig lite matavfall.

– Jeg må også selvfølgelig skryte litt av at jeg har verdens beste stab, ikke bare når det gjelder medmenneskelighet og den omsorgen de viser til beboerne, men også når det gjelder humor. Vi er en gjeng som ikke tar oss selv så høytidelig. Vi kaller det for "Villa Maria-ånd". Som troende katolikk tror jeg at stedet har fått mye forbønn fra de avdøde nonnene som har levd og arbeidet her før oss. Selv besøkende som kommer innom for første gang pleier å bemerke at det er en spesiell "stemning" her på Villa Maria – en slags fred og ro.

Hvorfor valgte du å søke stillingen som bestyrer?

– For å være ærlig, så søkte jeg ikke på denne jobben. Jeg visste ikke engang at stillingen var ledig, heller ikke hvor Villa Maria holdt til. Jeg er ikke som de fleste av de filippinske sykepleierne som arbeider her, for jeg fikk min utdanning i Norge og ikke på Filippinene. Jeg innså tidlig i min karriere at det er i eldreomsorg jeg finner min "nisje" som yrkesutøver. Jeg har hatt ulike poster som sykepleier, og da denne jobben ble tilbudt meg, fikk jeg lyst til å prøve den, og kanskje lære noe nytt.

– Planen var egentlig ikke å bli værende her så lenge, men bare å prøve meg i administrativt arbeid og skaffe litt ledererfaring, som jeg kunne smykke min søknad med når jeg eventuelt søker en annen jobb. Det endte

med at jeg trivdes så godt her, kaller det gjerne Villa Marias "ånd" som slo til, og jeg ble værende. Jeg kommer nok til å være her en stund til, iallfall så lenge Bærum kommune støtter oss med driftspenger.

Hva slags pensjonærer har dere, bare katolikker?

– Nei, det er faktisk ingen katolikker her i dag. Det er blitt meg fortalt at stundom hender det at det inntreffer en beboer som er katolikk, men det er nok sjelden. Vår plassering rett ved kirken burde imidlertid gjøre oss ekstra interessante for katolikker. Altså: det er Bærum kommune som fordeler plassene via tildelingskontoret. Ansøkingen må derfor sendes dit.

– Med gjensidig rett til å oppsi plassavtalen, har beboerne en tre ukers "prøveperiode" for å se om han eller hun virkelig ønsker å være her. Det kan også være at det er vi som kommer til at vedkommende ikke passer her hos oss, for eksempel hvis han eller hun trenger mer pleie enn vi kan gi.

– Vi har ressurssterke beboere (legg merke til at vi kaller dem for beboere, og ikke pasienter!) som gjør arbeidet vårt utfordrende, og jeg vil personlig karakterisere det som "adsprende" og variasjonsskapende.

-HHØ

Allesjelerers dag

- forbønn bønn for de døde

I november blir dagene kortere og mørkere for oss alle som lever langt mot nord, og Kirken innleder denne mørketiden vår med to viktige kirkelige markeringer av vårt forhold til de avdøde.

1. november er Allehelgensdag. I katolske land kan denne dagen være en offentlig helligdag, og feires naturligvis alltid på denne datoen. Men i Norge er ikke Allehelgensdag noen offentlig helligdag. Da må vi av praktiske grunner feire Allehelgensdag på første søndag i november, og derfor varierer feiringen av dagen mellom dager i den første uken av november.

2. november er Allesjelerers dag, og den kan i Norge alltid bli feiret på denne datoen, unntatt når det, som i 2003, oppstår en kollisjon mellom Allehelgensdag og Allesjelerers dag. Da blir Allesjelerers dag forskjøvet til 3. november.

Disse to dagene har et tydelig forskjellig siktepunkt. På Allehelgensdag skal vi konsentrere oss om Himmels herlighet og knytte oss til alle dem som har nådd frem til Gud og lever innenfor gleden med Ham. Allesjelerers dag har på latin betegnelsen *Commemoratio omnium fidelium defunctorum*, å minnes alle de avdøde troende. Men dagen skal også få oss til å huske og leve et godt og hellig liv, for vi trenger å bli rensset for alt det onde som kan henge ved oss, både i vårt liv i dag og i livet etter døden.

Kirken består ikke bare av oss som lever i dag, den såkalte Stridende

kirke på jorden. Den består i høy grad også av avdøde mennesker som nå lever i fullt fellesskap med Gud i himmelen, *Den herlighetsfylte eller triumferende kirke*, og av de avdøde som er på vei til Gud gjennom en renselsesprosess, skjærsilden, og utgjør *Den lidende kirke*. På Allehelgensdag samler vi oss om dem som er nådd frem til Gud, mens vi på Allesjelerers dag tenker på og ber for dem som tilhører denne Lidende kirke.

“Den teologiske bakgrunnen for Allesjelerers dag er den katolske lære om renselsesstedet eller renselsesprosessen Skjærsilden.”

Her ser vi hvor mye mer omfattende selve kirkebegrepet er for en katolikk enn for en protestant. Protestanten oppfatter gjerne kirken som nærmiljøet i dag, eller i beste fall som samlingen av alle kristne som tror på Jesus. Luther advarte mot tanken om at vi aktivt skal be for de døde, for de døde er Guds sak, ikke lenger vår sak. De befinner seg på en måte ”på den andre siden”. Men Den katolske kirke holder fast ved at Kirken er et fellesskap av levende og døde gjennom de mange generasjoner i historien, og dette fellesskapet må vi holde fast ved. I praksis begynner andre kristne i Norge i dag å nærme seg den katolske holdningen. De tenner lys for de døde og ber for dem. Og det blir Allehelgensdag de benytter som sin Allesjelerers dag, uten at det er noe klart teologisk grunnlag for dette.

Allesjelerers dag har en historisk bakgrunn. I benediktinerklosteret Cluny i Frankrike ble messen for de avdøde sent på 900-tallet lagt til 2. november, og denne skikken spredte seg, slik at på 1200-tallet kunne Roma sette denne dagen på kalenderen for hele Kirken. Den teologiske bakgrunnen for Allesjelerers dag er den katolske lære om renselsesstedet eller renselsesprosessen Skjærsilden. De troende som ved sin død ikke er blitt rensset for alle sine venielle synder (”vanlige synder” som ikke er dødssynder), eller har forårsaket onde ting som de ikke har sonet bot for, kan ikke møte Gud ansikt til ansikt. De må gjennomlide en renselse fra Guds side for å kunne bli helt rene. Bare de hellige kan møte Gud direkte ved sin død.

Det er altså menneskene i Skjærsilden som vi minnes og ber for på Allesjelerers dag. Tanken er at levende mennesker kan virke inn på prosessen, selv om de døde nå er i Guds hånd. De er likevel en del av Kirken, og det går som en rød tråd igjennom hele Kirkens historie at forbindelsene mellom de levende og de døde må opprettholdes, til gavn for begge parter. De hellige ber for oss, og muligens kan også mennesker i Skjærsilden be for oss, selv om dette ennå er et uavklart teologisk spørsmål.

Vi samler oss på Allesjelerers dag om bønn, almisser og fremfor alt messeofferet for de døde. Det er et fellesskap av troende som her går inn for å virke inn på den nådige Gud til fordel for en ensom sjel som er underlagt prøvelser på veien til Ham. Selv om den ensomme sjelen

nå formes og foredles av Gud, er den fremdeles en del av Kirkens fellesskap, og fellesskapet har bønner for de døde som en plikt vi sammen skal utfylle.

Bønn for de døde var vanlig i Kirken lenge før Allesjeler dag ble lagt til 2. november. Allerede i 2. Makkabeerbok i Det gamle testamente tales det om "et sonoffer for de døde, så de kunne bli løst fra sin syndeskuld". Kirkefedrene skriver om bønn for de døde som et krav de levende bør oppfylle, og allerede i katakombene er det mange eksempler på det. På 300-tallet er bønn for de døde blitt en viktig del av Kirkens liturgi.

Presten kan denne dagen velge mellom tre forskjellige messetekster. Det var lenge vanlig at hver prest skulle feire tre messer på denne dagen, med tanke på forskjellige formål: en messe med henblikk på seg selv, en med tanke på de avdøde og en med tanke på paven. Dette gjøres fremdeles i noen land, men ikke i Nord-Europa, hvor det nå bare er plikt til å feire én messe. Bestemmelser om avlat ved kirkebesøk og bønner på denne dagen kan variere fra land til land. Slike bestemmelser kan inspirere til både bønn og kirkegang og derved være et godt pedagogisk hjelpemiddel.

“Det er altså menneskene i Skjærsilden som vi minnes og ber for på Allesjeler dag.”

Ulike skikker og forestillinger kan komme inn i forholdet til de døde.

Hedenske skikker kan tidlig ha blitt en del av den praktiske feiringen av Allesjeler dag. Noen ganger har det skjedd som en berikelse, andre ganger som forstyrrende elementer i forbindelse med angst for spøkelseser og for at de døde skal komme trurende tilbake og derfor må blidgjøres med mat og lignende. Begge momenter kan vi finne i Latin-Amerika, der indianske forestillinger kan ligge bak skikker på Allesjeler dag.

Allerede i middelalderen kom elementer fra den keltiske verden inn i bildet. Der feiret man slutten på det keltiske år (31. oktober) med en fest som delvis var preget av glede og delvis av angst for onde ånder som flakket omkring i denne natten. Slike forestillinger kan man fremdeles finne i lokale kristne miljøer i enkelte deler av verden. Den moderne feiringen av Halloween kan også virke noe forstyrrende inn på menneskers kristne forståelse av døden og de dodes skjebne. Denne festen skal angivelig ha sine røtter i den keltiske verden og feires derfor 31. oktober. Gjennom massemediene er den blitt popularisert og utbredt – delvis som en mer eller mindre uskyldig barnemoro med utkledding og lek, og delvis som en mindre uskyldig voksenmoro blant mennes-

ker som i kostymer feirer en ganske tøylesløs fest "på byen". Fordi festen i tid kommer like før Allesjeler dag, får vi her en smitteeffekt som kan fordreie det kristne synet på døden og de avdødes skjebne. Dette blir en del av den stadige sekulariseringen (verdsliggjørelsen) av det sanne kristne synet på døden og livet etter døden. Denne trenden bør vi som kristne prøve å stå imot.

Gunnar Wicklund-Hansen

caritas

Caritas støtter flomofre på Haiti

Caritas Norge har mottatt 1,5 millioner kroner fra Utenriksdepartementet til arbeidet med landbruksrehabilitering for 1500 bønder i 10 menigheter på Haiti. Caritas Haiti arbeider sammen med bøndene slik at disse raskest mulig skal kunne gjenoppta sitt arbeid. Det var den enorme nedbøren i mai i år som ødela livsgrunnlaget for bøndene på Haiti.

Caritas er med i kampen mot menneskehandel

Caritas Norge har mottatt 970.000 kroner fra Utenriksdepartementet til arbeidet mot menneskehandel i Bosnia-Hercegovina. Om lag 2000 bosniske kvinner og barn blir årlig utsatt for menneskehandel. Prosjektet retter seg mot trosbaserte organisasjoner som jobber i Bosnia-Hercegovina med opplysning for bekjempelse av handel med mennesker.

Fasteaksjonen 2004 brakte inn 508.795 kroner

Årets fasteaksjon – "La din rettferdighet skje" – brakte inn 508.795 kroner. Dette er en økning fra i fjor, men likevel mindre enn i 2002. Bidragene fra de ulike menighetene varierer mye; fra 77 øre pr menighetsmedlem i en menighet til 71 kroner i en annen. Gjennomsnittlig bidrar hver enkelt katolikk med litt i underkant av 11 kroner til kirkens fasteaksjon og arbeidet med å "la Hans rettferdighet skje". Ikke noe å rope hurra for? Nei! Men hva med å gjøre årets resultat til skamme med en skikkelig innsats i fasteaksjonen 2005?

Caritas-gruppen i St. Birgitta menighet i Fredrikstad inviterer til:

En inspirasjonsdag ved inngangen til advent Lørdag 27/11-2004

Tema:

Nestekjærlighet - vi som instrumenter for den!

Pater Olav Müller vil holde to foredrag med fokus på nestekjærligheten:

Kjærlighetens kilde og Nestekjærlighet i menighetsfellesskapet

Pater Olav Müller er picpuspater, har vært prest i St.Olav i Trondheim og bor nå i Kristiansand.

Det blir en dag med anledning til stillhet, refleksjon og bønn

-musikk i kapellet

-hyggelig samtale

-varm mat

Vi begynner dagen kl. 13.00 og avslutter med aftenmesse kl. 18.00

Påmelding innen 22. november til Anne Grete Leguina (tlf. 69 31 74 57) eller Turid Abel (tlf. 69 16 12 19).
Pris: Kr. 100 til dekning av utgifter, overskuddet går til Caritas.

Arrangør: Caritasgruppen i St.Birgitta menighet i Fredrikstad.

Du har vel ikke glemt Caritas' høstinnsamling?

Handel med mennesker er igjen et voksende problem. Mennesker selges og kjøpes som varer – for seksuell og annen utnyttelse. Ikke minst kvinner og barn er utsatt for denne moderne formen for slaveri.

I Bosnia-Hercegovina støtter Caritas Norge et prosjekt som gjennom bevisstgjøring, opplysningskampanjer og organisasjonsbygging skal hindre at mennesker blir ofre for menneskehandel.

Du kan hjelpe. Send ditt bidrag til Caritas Norge – og gjør det i dag!

caritas

Postboks 5254 Majorstua, 0303 Oslo
Bankkonto 8200.01.93433
Merk innbetalingen "Høstaksjonen 2004"

Cistercienserklosteret "Fjordenes Dronning" offisielt åpnet

Søndag 5. september 2004 var en historisk dag på Storfjord gård i Lofoten. Klosteret "Fjordenes dronning" (Monasterium Reginae Aestuariorum), det nye cistercienserkloster i Lofoten, ble offisielt åpnet.

Åpningen fant sted under en koncelebrert pontifikalhøymesse ved biskop Gerhard Goebel M.S.F., Tromsø. Den hellige families lille menighets- og (nå) klosterkirke var fullsatt av katolikker og ikke-katolikker.

Navnet "Fjordenes dronning" reflekterer tradisjonen i Polen der moderklosteret befinner seg og der cistercienserklostrene heter noe med "dronning" (regina), det vil

Storfjord Gård

si Jomfru Maria. "Fjordene" sikter ikke bare til stedsnavnet Storfjord, men også til fjordlandskap som noe typisk for Norge. Her har man altså valgt å gi Jomfru Maria tittelen Fjordenes dronning, for så å bruke denne tittel som navn på det nye kloster.

Umiddelbart før biskopens preken ble opprettelsesdekretet opplest, underskrevet og stemplet av moderklosterets abbed, pater Edward-Kazimierz Stradomski O.Cist.

Etter slutningsbønnen ble den særskilte velsignelsesbønn for nye kloster bedt av biskopen. Deretter gikk abbeden og munkene gjennom klosteret og stenket dette med vi-evann.

Så var det stor kirkekaffe for alle, og derpå middag for en noe engere krets.

Ordføreren sa at det var en stor drøm for henne som hun aldri trodde hun skulle få være med på, å bevitne opprettelsen av et kloster. Hun påpekte spesielt kontemplasjonens betydning og siterte fra profeten Mika.

Munkene orienterer seg for tiden i ulike retninger, spesielt med henhold til landbruksvirksomhet.

I sin preken ved åpningen uttrykte biskop Goebel stor glede over å ha fått et munkeloster i stiftet og sa blant annet:

"Det kontemplative element er av stor viktighet i vår Kirke. Selv om cisterciensermunkene med tiden vil overta enkelte sjelesorgsoppgaver i vårt stift, er sjelesorgen ikke deres første arbeid. Det primære for dem er arbeid og kontemplasjon, "ora et labora" – "bønn og arbeid". Det benediktinske ordensideal gjelder også for cisterciensere. Som prester vil de selvfølgelig være åpne for å ta imot mennesker som i forskjellige religiøse anliggender og spørsmål måtte henvende seg til dem. Deres gudstjeneste og tidebønn vil være åpen, slik at den som ønsker det, kan få delta.

Med sin bønn og sitt arbeid skal munkene etterfølge Kristus i hans bønn og kontemplasjon, en livsform som dessverre ikke finnes i Den norske kirke, men som er en kraftkilde for hele Kirkens vekst. Derfor anser jeg det av stor betydning at denne siden av Kirkens liv nå representeres her av munkene i Lofoten.

Vi husker fra evangeliene Jesu besøk hos Marta og Maria i Betania. Marta var opptatt med mange ting for å tilberede et måltid for Jesus og hans disipler. Maria satt ved Jesu føtter og lyttet etter hva Herren hadde å si henne. Litt irritert henvendte Marta seg til Herren: "Herre, bryr det deg ikke at Maria lar meg jobbe alene, si til henne at hun hjelper meg." Jesus svar er nok forbausende for mange: "Marta, Marta, du strever med så mye, men bare en ting er nødvendig. Maria har valgt den beste delen. Den skal ikke tas fra henne."

Kirkens oppgaver er å hjelpe mennesker i Jesu etterfølgelse. Det skjer ved å forkynne Jesu budskap og ved å leve slik som Jesus selv gjorde: "Jeg må alltid være i det som er min Fars hus." Jeg er veldig glad for at Kirken i Nord-Norge ved sine klostre representerer begge sider av Jesu liv, den aktive og den kontemplative.

Den kontemplative side ved Jesu liv etterleves særlig i karmelittklosteret i Tromsø og av cistercienserne her på Storfjord. Klosterlivet i Tromsø hos karmelittene og her i Storfjord av cistercienserne skal minne oss alle om at vi med vårt hjerte og våre tanker må være hos Herren."

Msgr. Torbjørn Olsen/KD

Nye dominikanerinner til Bodø

23. november 2003 måtte sognepresten i Bodø gå ut med den triste meddelelse at De engelske dominikanerinner hadde besluttet å nedlegge Mariaklosteret i Bodø. I mellomtiden har det fra flere hold – ikke minst fra De engelske dominikanerinneres side – vært

arbeidet flittig for å finne nye søstre som kan fortsette klostervirksomheten i Bodø. Flere muligheter har vært vurdert og forsøkt å få til, men uten at man har lyktes.

20. september ble det imidlertid klart at biskop Gerhard Goebel har fått et endelig positivt svar. Det er Dominican sisters of Our Lady of Remedies som har svart ja på kallet om å komme til Bodø. Dette er en liten og relativt ny dominikanerinnkongregasjon på Filippinene. Kongregasjonen er under såkalt stiftsrett, det vil si at søstrene står under erkebiskopen av San Fernando, et erkebispedømme litt nord for Manila. Kongregasjonen har sitt hovedsete i Pampanga.

Søstrene vil formelt opprette et nytt kloster i Bodø. Samtidig kommer de til å overta den nåværende klosterbygning, "Mariaklosteret". De nåværende søstre har stilt seg meget generøse til en god overgangsordning og støtte under nyetableringen. Det betyr også at alle de nye søstrene ikke trenger å komme samtidig.

Msgr. Torbjørn Olsen, sogneprest i Bodø/KD

"Malteserhilfsdienst" i Oslo?

Janne Haaland Matlary ble medlem i Malteserordenen i 2001, og ved årskapitlet til den skandinaviske assosiasjonen nylig ble hennes mann, Dr. Arpad Matlary, ridder av den adelige grad. Den skandinaviske grenen har tre norske medlemmer – den tredje er den norske ambassadør til Sarajevo, Henrik Ofstad. Man ønsker å rekruttere flere nordmenn fremover, da svenskene er i stort flertall mens de andre nordiske land bare har noen få medlemmer.

Ekteparet Janne og Arpad Matlary ikledd Malteserordenens drakt.

Internasjonalt er Den Suverene Militære og Hospitalære Malteserorden den eldste i verden, med suverenitet i internasjonal rett fra 1100-tallet og med observatør-

status i FN og diplomatisk status med 93 land. Ordenen har 11.000 medlemmer globalt og driver primært humanitært arbeid, med bl.a. sykehus, ambulansetjeneste,

besøktjeneste til eldre og syke, etc. "Malteserhilfsdienst" er et kjent begrep i Irland, Tyskland og Østerrike. Man har nylig startet en slik organisasjon i Stockholm, og vil også starte opp i Oslo. Arpad er barnelege og vil være sentral i dette arbeidet. Ekteparet Matlary vil gjerne komme i kontakt med katolikker så vel som ikke-katolikker som er interessert i å være med i dette arbeidet.

Malteserne i Skandinavia har en årlig pilegrimsferd til Lourdes med syke. Denne finner sted første helg av mai.

Grenseendringer i OKB

Den 18. august meddelte biskop Gerhard Schwenzer av Oslo at området rundt Kongsvinger overføres fra St. Torfinns menighet i Hamar til St. Magnus menighet i Lillestrøm. Beslutningen skal være sluttet i samråd med konsultorkollegiet, ha virkning fra 1. september og gjelde områdene Vinger, Odal og Solør (omfatter kommunene Eidskog, Kongsvinger, Sør-Odal, Nord-Odal, Grue og Åsnes). Alle ligger i Hedmark fylke.

Kulturdag i Askim

Lørdag 4. august arrangerte St. Maria menighet i Askim for første gang internasjonal kulturdag. Menigheten har ca. 600 medlemmer fra 14 nasjoner. De frammøtte kunne kose seg med internasjonal mat og underholdning fra ulike verdenshjørner. Caritas Norges generalsekretær, Kari-Mette Eidem, var til stede og informerte om Caritas' arbeid i Darfur, Sudan, hvor over én million mennesker er drevet på flukt på grunn av krigshandlinger i provinsen. Det internasjonale Caritas-nettverket bistår flyktningene. Og overskuddet fra kulturdagen i Askim – 6500 kroner – går til nettopp dette viktige arbeidet.

Sogneprest Piotr Pisarek regner med at det blir en ny kulturdag til neste år: -Jeg tror dette er et arrangement som er kommet for å bli. Vi prøver igjen til neste år, sier han til den lokale Smaalenenes Avis.

Du kan lese mer om Caritas' arbeid i Darfur, Sudan, på www.caritas.no.

Den Nordiske Bispekonferanses høstmøte

De nordiske biskoper avholdt 10.-15. september sitt årlige høstmøte, denne gang hos birgittasøstrene i Djursholm utenfor Stockholm.

Biskopene gikk gjennom noen av de viktigste dokumenter som er kommet fra Roma siden sist møte – deriblant dokumentet som omhandler menns og kvinners stilling i Kirken og i verden, den nye veiledningen for biskoper og dokumentet Redemptionis Sacramentum, som innskjerper forhold i forbindelse med feiringen av Eukaristien.

Et viktig dokument fra Det pavelige råd for pastoral omsorg for immigranter ble gjennomgått og vil bli tatt opp igjen på neste møte. Dette har alltid vært et vesentlig område for de skandinaviske/nordiske biskopenes oppmerksomhet.

Også det forberedende dokumentet til Bispesynoden høsten 2005 ble diskutert.

Mye av konferansens tid ble igjen brukt til å arbeide med et pastoralt brev om ekteskapet og familien. Denne teksten er imidlertid langt fra ferdigstilt.

Ellers brukte biskopene tid på å orientere hverandre om ulike virksomheter i de nordiske land, samt fra sentralt arbeid de er og har vært involvert i på nasjonalt og internasjonalt plan.

Det ble opplyst om at sr. Angela Corsten RSCJ, Bispekonferansens generalsekretær, er utnevnt til en ny posisjon innen hennes orden og vil flytte til Wien. Dette innebærer at hun har fratrudd som generalsekretær, og hennes plikter overtas av biskop William Kenney CP, hjelpebiskop av Stockholm. Biskop Hubertus Brandenburg, biskop emeritus av Stockholm, har flyttet til Tyskland og vil derfor ikke lenger delta regelmessig i konferansen. Hans ansvar for kulturspørsmål overtas av biskop Johannes Gijsen av Reykjavik og spørsmål angående immigranter av biskop William Kenney.

Bispekonferansens neste møte avholdes i Oslo 11.-16. mars 2005.

Utdrag fra Bispekonferansens pressemelding

PSP 2004

Den nordiske foreningen for preste- og ordenskandidater, Pro Scandiae Populis, holdt sitt årlige sommermøte på Magleås utenfor København 11. - 15. august i år, med til sammen 14 deltakere fra Norge, Sverige og Danmark.

Tema for årets møte var Kirken i Europa, med foredrag av hjelpebiskopen av Stockholm, William Kenney CP og den danske jesuittpateren Lars Reuter. I tillegg var biskopen av København, Czeslaw Kozon, og formann for Ansgarwerk Osnabrück, Dorothea Olbrich med på møtet. PSP, med sine årlige møter, søker å samle nordiske preste- og ordenskandidater for å styrke deltakernes kjennskap til Kirken i Norden, knytte vennskap og ta opp temaer av interesse for deltakerne. PSP har siden grunnleggelsen blitt støttet økonomisk av de tyske Ansgarwerk.

Neste års møte holdes i Osnabrück, og legges til tiden før Verdensungdomsdagen i Köln.

Fredrik Hansen

Finsk prest til Det pavelige diplomatakademi

Generalvikaren i Helsingfors katolske stift (Helsinki katolske bispedømme), dr. Tuomo T. Vimpari, er innkalt til Det Pavelige Diplomatakademi i Vatikanet

Fader Vimpari, som ble presteviet i 1999, er doktor i kanonisk rett "summa cum laude" ved Gregoriana i Roma og har også høyere akademiske grader både i statsvitenskap og i teologi. Han har blant annet vært menighetsprest, direktor for stiftets informasjonstjeneste og som generalvikar ansvar for økumenikk.

Det pavelige diplomatakademiet ble grunnlagt i 1701 og har som oppgave å forberede utvalgte prester til Den Hellige Stols diplomatiske tjeneste, der hittil ingen nordisk prest hat tjenestegjort.

Ny generalvikar i Helsingfors er fader Marino Trevisini.

Katolsk informasjonstjenst, Finland

Paven advarer Canada og New Zealand mot homo-ekteskap

Bare en måned før Canadas høyesterett skal drøfte spørsmålet om homofile ekteskap, har Paven innstendig anmodet Canada om ikke å tilside den tradisjonelle definisjonen av ekteskapet. Det skjedde da Paven møtte Canadas nye ambassadør til Den Hellige Stol i september, rapporterer det engelske magasinet *The Tablet*. Johannes Paul II advarte mot den foreslåtte legaliseringen av homofile ekteskap: Ekteskapsbegrepet "kan ikke overføres til forhold mellom to personer av samme kjønn uten at det skapes en falsk forståelse av ekteskapets natur," sa Paven.

Få dager etter kom Paven inn på samme tema i et møte med New Zealands katolske biskoper. - Ethvert forsøk på å likestille samboerskap eller homofilt samliv med ekteskap mellom mann og kvinne, krenker Guds plan for menneskeheten, sa pave Johannes Paul II. Han oppfordret biskopene til å fortsette sin kraftfulle tale mot et lovforslag som ble fremmet for nasjonalforsamlingen i juni, og som gir samboende homofile og heterofile par mange av de samme rettighetene som gifte par nyter godt av. Paven sa at biskopenes ad limina-rapporter viser at New Zealand, som mange andre land, "lider under følgene av uhemmet sekularisering", melder CNS.

Indiske hinduer bekymret over kristen befolkningsvekst

I India har den kristne befolkningen økt jevnt siden begynnelsen av 1990-årene, viser folketellingsdata som ble lagt frem nylig. Dette har ført til at indiske hindu-grupperinger uttrykker bekymring over veksten både i den kristne og islamske del av den indiske befolkning, melder det engelske katolske tidsskrift *Tablet*. Tallene viser dessuten at de kristne er det eneste trossamfunn med flere kvinner enn menn.

Ifølge folketellingen utgjør ca. 24 millioner kristne nå 2,34 prosent av Indias befolkning på totalt over en milliard mennesker. Vekst-raten for den kristne befolkningen har økt fra i overkant av 21 prosent til nærmere 23 prosent siden folketellingen i 1991.

Det er flere kristne kvinner enn menn i India, noe som er beundringsverdig i et land der mange betrakter en pikebaby som en ulempe. Blant indiske kristne er det 1009 kvinner på 1000 menn, mens gjennomsnittet i befolkningen er 933 kvinner på 1000 menn.

Den lave kvinneandelen skyldes sosiale fordommer og krav til medgift. Det har vært en voldsom økning av drap på jentefostre og jentebabyer i deler av landet. Kvinneandelen er lavest blant sikher med 893 kvinner per 1000 menn. Blant hinduer og muslimer, som er landets største religiøse samfunn i India, er kvinneandelen hhv 931 og 936 per 1000 menn.

Tilstår drap på prest

En hindu har tilstått drapet på en katolsk prest i den indiske delstaten Kerala i slutten av august. Den arresterte sier at han stakk ihjel fader Job Chittilapilly, 71, i protest mot prestens 'anti-hinduistiske aktiviteter'. Ifølge politikildene ble mannen opprørt over prestens omsorgsarbeid for hindufamilier, rapporterer UCA News, et asiatisk katolsk nyhetsbyrå.

Ikke krev hevn

En polsk prest som arbeidet blant de overlevende etter skolemassakren i Beslan i Nord-Ossetia, advarer mot økende spenning og oppfordrer religiøse ledere til å dempe kravene om hevn, melder det amerikanske *Catholic News Service (CNS)*. "Som prest i 22 år skulle jeg kanskje vært mer forberedt på hva jeg kom til å se, men det har vært et ubeskrivelig sjokk å se bil etter bil bringe likene av små barn til begravelse," sa fader Janusz Blaut, som er katolsk sokneprest i Nord-Ossetias hovedstad Vladikavkaz. "Kirkens oppgave er nå å dempe følelsene og forhindre at ondt gjengjeldes med ondt. Men det er ikke lett å overbevise en far som har mistet sin kone og fire barn - ikke ved en naturkatastrofe, men på grunn av menneskelig terror," sier Blaut.

Redd Iraks vaklende demokrati

Etter å ha styrtet en brutal diktator, har USA og dets allierte plikt til å redde Iraks vaklende demokrati fra terror og kaos, sier msgr. Louis Sako som er kaldeisk erkebiskop av Kirkuk. Erkebiskopen sa at de voldsomme og hyppige angrepene mot sivile mål, inkludert katolske kirker, har reist alvorlig usikkerhet om landets fremtid. "Jeg mener USA og dets allierte har ansvar for å gjøre alt for å få slutt på denne absurde situasjonen, redde demokratiet og innføre løsninger som tillater kristne å medvirke til å skape en kultur av fred, dialog og gjensidig respekt. Hvis de ikke lykkes med dette, er jeg redd amerikane

og deres allierte vil miste all respekt og troverdighet i verden," kommenterte erkebiskopen i et brev til en tverreligiøs konferanse i et benediktinerkloster i Camaldoli, Italia. Konferansen ble gjennomført med støtte av det italienske katolske magasinet *Il Regno*.

Pavens ikon overlevert til patriarken i Moskva

Kazanskaja-ikonet

Et kostbart ikon som Paven har hatt i sitt arbeidsrom i elleve år, ble 28. august overlevert til den russisk-ortodokse patriarken av Moskva ved en seremoni i den ortodokse katedralen i

Kreml. Ikonet fremstiller Guds Moder av Kazan. Johannes Paul II hadde lenge ønsket å overlevere det selv under et besøk i Russland, men nå ble det overlevert av en delegasjon ledet av kardinal Walter Kasper, leder for Vatikanets råd for kristen enhet.

Tidligere president Jeltsin ga Paven stående invitasjon til Russland, og president Putin har gjentatt denne. Men Aleksij gjentok etter seremonien i august at han mener tiden ikke er moden for et pavebesøk. Vatikanets talsmann, Joaquin Navarro-Valls, sa mer optimistisk at overleveringen av ikonet "har åpnet et nytt håp om å finne nye løsninger på gamle problemer mellom katolikker og ortodokse." Han mente at de ortodokse har benyttet 'et nytt språk' i senere tid, og sa at Pavens gave "gikk rett til russernes hjerter", melder Vatikanradioens skandinaviske program.

Latinamerikanske biskoper advarer mot effekten av frihandelsavtaler

Frihandelsavtaler som etableres på den vestlige halvkule kan ha negative effekter for fattige, mener latinamerikanske biskoper som nå lover å hjelpe grasrot-bevegelser med å bli hørt i debatten om frihandelsavtaler. Avtalene har en tendens til å favorisere multinasjonale selskaper, de økonomiske elitene i Latinamerika og de industrialiserte land, heter det i en uttalelse fra den latinamerikanske bisperådets avdeling for rett-

ferdighet og solidaritet, melder CNS. Landarbeidere, små forretningsdrivende, kvinner, ungdom, eldre og funksjonshemmede faller ofte utenfor slike avtaler, heter det. Uttalelsen ble offentliggjort 8. september fra CELAMs hovedkvarter i Bogota.

Islamsk fundamentalisme årsak til kristen utvandring fra Midtøsten

Etter at fem katolske kirker i Bagdad og Nord-Irak ble terrorbombet i august, har 10 000 irakiske katolikker er flyktet fra Irak. Det opplyste den egyptiske jesuittpater Samir Khalil Samir under en interreligiøs konferanse i Italia i september. Samir er tilknyttet det katolske universitet Saint-Joseph i Beirut. Hendelsene i Irak gir et bilde av en større trend i den arabiske verden, hvor kristne befolkningsgrupper har skrumpet inn som følge av konflikter og påfølgende islamistisk fundamentalisme. Den seneste utvandringen av irakiske katolikker ikke bare er et resultat av angrepene på kirkene, men også en konsekvens av at arbeid forsvinner for kristne i landet. Nesten alle som dro i august, var kaldeiske katolikker, og mange søker å emigrere til USA eller Australia hvor de har slektninger.

Pater Samir Khalil Samir, S.J.

Vatikanet mot arrestasjoner av katolikker i Kina

Vatikanet har kritisert nok en bølge av arrestasjoner av prester og lekfolk som tilhører undergrunnskirken i Kina. Vatikantalsmann Joaquin Navarro-Valls kalte dem et alvorlig brudd på den fundamentale menneskerettigheten religionsfrihet, melder CNS.

Kardinaler om terrorisme

Kardinal Achille Silvestrini har advart om at et økende omfang av global terrorisme er i ferd med å ødelegge det moderne samfunn og skaper en utbredt tilstand av frykt, rapporterer CNS. "Det er smertefullt å si dette, men terrorisme – spesielt terrorisme som søker å rettferdiggjøre seg selv ved å selektivt misbruke religion – begynner å forme våre liv og vårt samfunn. Det ødelegger individer og hele samfunn". Kardinal Silvestrini

arbeidet i Vatikanet før han gikk i pensjon for fire år siden. Verden ser ut til å være fanget i "en ny, enorm bølge av hat" sa kardinalen. "Stilt ansikt til ansikt med terror som krenker menneskeliv, tvinger frykt frem nye leveregler", sa han under en konferanse i høst.

Erkebiskop (senere kardinal) Renato Martino

På samme interreligiøse konferanse kalte lederen av det pavelige råd for Rettferdighet og Fred, kardinal Renato Martino, at terrorismen har utløst den "fjerde verdenskrig". I det han definerte den kalde krigen som "tredje verdenskrig", sa han at terrorisme ser ut til å ha utløst den fjerde verdenskrig på en måte som berører nesten alle mennesker, overalt på kloden. Terrorisme i den skala vi har sett den etter 11. september har blitt en type krig som faller utenfor rammen av "alle politiske og rettslige lover som regulerer krig og kamphandlinger samlet av en meget gammel tradisjon". Reaksjonen mot disse, særlig i den "preventive krig" mot Irak erklært av USA og dets koalisjonspartnere er også utenfor grensene til tradisjonelt aksepterte definisjoner for nasjonalt selvforsvar. Kardinal Martino har tidligere gitt uttrykk for at krigen mot Irak ikke var rettmessig, men at med en gang koalisjonen hadde invadert landet var de forpliktet til å bli og tilveiebringe sikkerhet mens en ny irakisk regjering ble dannet.

Paven utroper eukaristisk år

Etter et intenst kvart århundre med undervisning, skrijving og reiser vender Pave Johannes Paul II tilbake til de grunnleggende trossannheter med en fornyet fokus på eukaristien. Han har utropt et spesielt eukaristisk år, som regnes fra 10. oktober 2004. I fjor sendte han ut en encyklika som la frem eukaristien (nattverden) som kilden til og fullendelsen av Kirkens liv. Han har kalt samlet en bispesynode om samme emne for høsten 2005. "Det er en svært tett sammenheng mellom eukaristien og forkynnelsen av Kristus", sier Paven.

Nye saligkårede eksempler på hverdagsfromhet

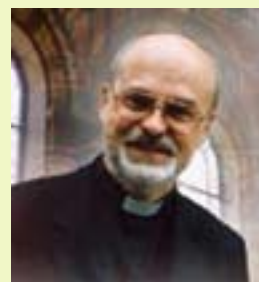
En ingeniør, en lege som ble prest, og en ung kvinne ble tre nye eksempler på hvorledes fromhet kan utøves i det daglige liv.

Den salige Pina Suriano (1915-1950)

Pave Johannes Paul II saligkåret Alberto Marvelli, Fader Pedro Tarres Claret og Pina Suriano den 5. september under en utendørsmesse i Loreto i Italia. De to italienerne og spanjolen var aktive medlemmer i den verdensomspennende lekmannsbevegelsen "Den katolske aksjon".

Stockholms katolske biskop forsvare ekteskapet

Biskop Anders Arborelius, O.C.D.

I sin søndagspreken i Stockholms katolske domkirke appellerte biskop Anders Arborelius 12. september til de trosamfunn som overveier å innføre en liturgisk

velsignelsesakt av samkjønnede par, om ikke å gjøre det. Svenska Kyrkan (Sveriges lutherske tidligere statskirke) er blant dem som vurderer dette. Det er Vatikanradioen som rapporterer om biskopens preken.

- Vi biskoper i Norden arbeider akkurat nå med et hyrdebrev om ekteskap og familie, og vi innser hvor vanskelig det er for mange å forstå at Gud har gitt oss evig gyldige retningslinjer både i selve skapelsen og gjennom åpenbaringen av hvordan vi skal leve. Spesielt smertefullt er det selvfølgelig at kristne i andre kirker og samfunn i praksis har valgt å akseptere skilsmisse og foretenskapelige forbindelser, for ikke å snakke om abort, sa biskop Anders.

- Akkurat nå står vi foran en tragisk skillelinje mellom kristne som gjør oss alle fortvilte: I visse kirker og samfunn er man rede til å akseptere seksuelt samliv mellom personer av samme kjønn og vil innføre en slags liturgisk velsignelse. Fra den katolske Kirkes side vil vi nok en gang appellere til våre elskede

søstre og brødre i andre kirker og samfunn om ikke å ta et slikt skritt som strider mot den samlede kristne tradisjon og det vi tror er Guds skapelsesordning, uttalte Anders Arborelius.

- Av mange kristne i andre samfunn blir jeg ofte oppfordret til å forsøke å påvirke dem som er på vei til å skifte standpunkt, men nå er det gått så langt at jeg tror det bare er Gud selv som kan gjøre noe. Jeg tror ikke det lønner seg med debatter, mediaomtale eller aksjoner av forskjellig slag, bare bønn og bot, og å rope Kyrie eleison.

Pavens forsvar av livet applaudert i Lourdes

I sin preken under sitt besøk til Lourdes i august sa Johannes Paul II at jomfru Maria taler til alle kristne i det tredje årtusen fra Massabielle – grotten der hun viste seg for Bernadette Soubiorus i 1858. Han preken ble avbrutt av applaus 23 ganger.

- Det er særlig dere unge som må lytte, dere som søker etter et svar som kan gi deres liv en mening, sa paven. - Her kan dere finne dette svaret. Det er et krevende svar, men det er det eneste som er fullt tilfredsstillende. Fra denne grotten formidles et særlig budskap også til dere kvinner. Da hun viste seg i grotten [i Lourdes] betrodde Maria sitt budskap til en ung kvinne, for å vise at kvinnen bærer på et spesielt oppdrag i vår tid som prøves med materialisme og sekularisering. Det er et oppdrag som handler om å vitne i vår tids samfunn og de grunnleggende verdier som man bare kan se med hjertets øyne. Dere kvinner har til oppgave å være det usynliges vektere!

Deretter henvendte paven seg til alle, menn og kvinner og oppfordret dem til "å gjøre alt dere kan for at livet, hele livet, skal respekteres fra unnfangelse til naturlig død".

Saligkåring for EU-grunnlegger?

Saligkåringprosessen for den tidligere franske statsmannen, Robert Schuman (1886-1963), er kommet et skritt videre etter som den nå er havnet på bordet til Kongregasjonen for saligkåring i Roma.

Som utenriksminister i Frankrike kjempet Schuman utrettelig for et forent og fredelig Europa. Nå ser det ut som om den tidligere franske stats- og utenriksminister skal få

Robert Schuman

sin «belønning» fra Kongregasjonen for saligkåring i Roma, ettersom saken er overført dit. Kilder i Vatikanet bekrefter imidlertid at prosessen, som har pågått på bispedømenivå siden 1990, ennå kan ta noen år. For at Schuman kan anerkjennes som salig, behøves det, som alle troende vet, et mirakel på hans forbønn. Den franske kuerikardinalen, Paul Poupard, sier i et intervju at opprettelsen av Den europeiske union i 1952, som den gang var en kull- og stålunion, men som nå omfatter hele 25 land, kan betraktes som et under, og som sådan kan bli tatt hensyn til under saligkåringprosessen for Schuman. Men pave Johannes Paul II har ikke akseptert at opprettelsen av unionen i seg selv er et mirakel og har instruert biskopen av Metz om at det med største iver må fortsettes å be om et mirakel på Scumans forbønn.

Schuman var en talsmann for tanken om et forent Europa allerede i en tid da det i mange europeiske stater ennå fantes bare liten forståelse for denne idéen. Schuman gikk inn for et fredelig Europa fundert på et kristent verdifundament. Etter den annen verdenskrig la Schuman sammen med den tyske forbundskansleren Konrad Adenauer og den italienske regjeringssjefen Alcide de Gasperi det åndelige og idémessige grunnlaget for Europas forening. Schuman var, som fransk utenriksminister fra 1948-52, en sentral aktør i opprettelsen av Den europeiske kull- og stålunionen, forløperen til dagens EU. 9. mai 1950 la han frem det som er blitt omtalt som Schuman-planen, og denne datoen regnes som fødselsøyeblikket for den europeiske samlingen. Dagen blir også feiret av EU-institusjonene som Europa-dagen. Schuman ble i 1958 valgt til den første president for det nyopprettede Europa-parlamentet, og i 1960 ble han parlamentets ærespresident. Den 4. september 1963 døde han i Chazelles.

I anledning Europa-dagen den 9. mai, ble Robert Schuman-huset i Scy-Chazelles ved Metz gjenåpnet. Huset, som ble overtatt av generalrådet i departementet Moselle i år 2000, har siden september 2003 vært omfattende renoverert og bragt tilbake til slik det så ut i Schumans levetid. Han kjøpte huset i 1926 og bodde der til sin død i 1963. I anledning av

gjenåpningen av huset, feiret presidenten i Det pavelige kulturrådet, den franske kuerikardinalen Paul Poupard, en messe i Scy-Chazelles.

- Et sant forbilde for kristne

Pave Johannes Paul II har ved ulike anledninger fremholdt at Schuman er et forbilde for kristne politikere. Dette gjorde han blant annet da han var til stede ved seminar i regi av Robert Schuman stiftelsen 7. november i fjor. Den norske eksperten på saligkåring, Per Einar Odden, presiserer imidlertid at en saligkåring aldri må tolkes politisk:

- Robert Schuman blir som alle andre nye salige eventuelt saligkåret på grunn av sin dype tro og sitt forbilledlige kristne liv. På den andre siden: Selv om det å saligkåre «EUs far» kanskje kan virke kontroversielt her hjemme, er situasjonen en annen i Europa. Der ser de med rette på EU som et fredsprosjekt, kanskje særlig i Robert Schumans hjemtrakter i Nordvest-Europa, hvor man har mange og store og slett ikke så gamle krigskirkegårder som daglig minner dem om alternativet.

Thor Christian Skavlem

Keiser Karl saligkåret

Østerrikes siste keiser, Karl I (1887-1922, keiser fra 1916) var blant fem som ble saligkåret av Pave Johannes Paul II i oktober. Den fromme keiseren satte fredens sak i sentrum for sitt styre under den blodige første verdenskrig. Han var den eneste av de krigførende lands politiske ledere som støttet Pave Benedikt XV's fredsbestrebelse.

Keiser Karl I

Etter krigen ble han sendt i eksil til Madeira. Der døde han pengeles og syk. Blant de øvrige saligkårede var sr. Anne Katharina Emmerick (død 1824), en nordtysk mystiker. Nå er hun kjent fordi re-

gissøren Mel Gibsons film "The Passion of the Christ" inneholder flere detaljer inspirert av nedtegnelsen av hennes pasjonsvisjoner "Jesu Kristi bitre lidelse". Men visjonene har ikke betydd meget for beslutningen om å saligkåre henne: Vatikanets granskere kom til at det er vanskelig å vite hva som er den visjonæres ord og hva som er forfat-

teren Clemens Brentanos tilretteleggelse. Også to franskmenn, Peter Vigne (død 1740) og Joseph-Marie Cassant (død 1903), og italienske Maria Ludovica De Angelis (død 1962) ble saligkåret.

Vatikanet: FN må tillate "humanitær intervensjon"

Pavestolen forsøker å finne internasjonal støtte om å endre FN-charteret slik at det skal åpne for såkalte "humanitære intervensjoner" for å beskytte ubevæpnede sivilister og befolkningsgrupper som åpenbart utsettes for grove overgrep. Det avslører Pavestolens statssekretær kardinal Angelo Sodano til avisen La Stampa. Det prinsippet man vil ha knesatt, ble sammenfattet i Pavens budskap til verdensfredsdagen i 2000: "Når en sivilbefolkning er i fare for å bukke under for urettferdig aggresjon, og politiske anstrengelser og ikke-voldelig forsvar viser seg å være nyttesløse, er det legitimt og også påkrevet å gå til konkrete skritt for å avværne angriperen. Slike tiltak må imidlertid være tidsmessig avgrenset, og presise i sine mål. De må utføres i full overensstemmelse med internasjonal rett, garanteres av en internasjonalt anerkjent myndighet. De må ikke overlates kun til våpnenes rene logikk. Derfor må man gjøre omfattende og best mulig bruk av det som FN-charteret åpner for. I tillegg gjelder det å fastlegge effektive midler og muligheter for intervensjon innenfor internasjonal retts rammer", het det i budskapet.

Kardinaler og kondomer

Etterdønningene etter et BBC-program fra høsten 2003, der blant annet kardinal Alfonso Lopez Trujillo fra Det pavelige råd for Familien ble offer for manipulerende klippe-teknikker, har ikke lagt seg. Den colombianske kardinalen utarbeidet sist desember et omfattende engelsk skriv som redegjorde for hans og Familierådets synspunkter. Nå har det fått almen spredning. Det omtaler virkemidler i AIDS-bekjempelsen på helhetlig måte. Også bruddstykket BBC (Sex & The Holy City) bragte om kondomers ufullkommenheter i forhold til AIDS-smitte, et utsagn gjorde Lopez til gjenstand for mye latterliggjøring, blir tydeliggjort så det ikke kan avfeies som uvitenskapelig tøv. Dokumentet ligger bl.a. på www.katolsk.no.

Samtidig har lederen for Det pavelige råd for den pastorale assistanse til helsearbeidere, meksikaneren kardinal Javier Lozano

Barragan, gjentatt at kondombruk kan være akseptabel i sammenhenger der seksuell avholdenhet ikke er en mulighet. Han fastholder at kondomkampanjer kan fremme seksuell uansvarlighet, men sier at "hvis en smittet ektemann insisterer å ha sex med sin kone som ikke er smittet, har hun rett til å forsvare seg med alle tilgjengelige midler." Dette standpunktet er i pakt med tradisjonell katolsk moralteologi, sier han. Den innrømmer folk i livstruende situasjoner rett til selvforsvar – i ekstreme tilfeller å drepe i selvforsvar. Hvis en kvinne har rett till å forsvare seg mot uønsket AIDS-smitte med alle midler, da også med kondom; selv om dette ikke er et sikkert middel, er det bedre enn ingenting, mener Lozano.

Røde Armé-koret hyller Paven

Som en hyllest til Johannes Paul II har Russland tatt initiativ til at et kor fra den russiske hær synger russiske folkesanger for paven på 26-årsdagen for hans pontifikat i oktober. Det melder Catholic World News. Koret ble opprettet i 1928 og ble i sovjettiden kjent som Den Røde Armes kor. En russisk diplomat i Roma kaller tiltaket et uttrykk for "de gode relasjoner mellom Russland og Den Hellige Stol" og pekte på "begivenheter under de senere måneder". Diplomaten hadde nok Kazan-ikonet i tankene (egen nyhet).

Sverige hyller 98-årig vatikandiplomat

Sveriges statsminister Göran Persson overrakte den 98-årige erkebiskopen Corrado Verolino den svenske Per Angers minnepris i en seremoni ved Det Svenske Institutt i Roma den 1. oktober som en anerkjennelse for hans innsats for forfulgte jøder i Ungarn under den annen verdenskrig. Den apostoliske nuntius i Budapest i 1944 var den 72-årige erkebiskop Angelo Rotta, som i sin alder naturlig nok overlot den praktiske iverksettelse av Pavens instruksjoner om å redde jøder og andre forfulgte til sin 38-årige assistent msgr. Verolino. Blant annet distribuerte han passersedler, fiktive pass og katolske dåpsattester, og hjalp til med skjulesteder og dis-

Erkebiskope Corrado Verolino

tribuerte hjelp. Det pavelige og det svenske diplomati arbeidet hånd i hånd for å berge forfulgte i Ungarn i krigens siste fase.

Verolinos karriere etter krigen er også interessant: Etter krigen ble han tilknyttet nuntiaturet i Praha i Tsjekkoslovakia, som sekretær til erkebiskop Saverio Ritter. Da de kommunistiske kirkeforfølgelser tok til for alvor i 1949 internuntien Ritter måtte forlate landet, reiste Verolino våren 1949 rundt i hele landet til alle biskoper med hemmelige instruksjoner om at de selv skulle utvelge og hemmelig bispevie sine respektive etterfølgere. Dersom biskopene ble arrestert eller eliminert skulle finnes hemmelige etterfølgere for å lede en "katakombekirke" under forfølgelsene. Opplegget viste seg å være nødvendig. I flere tiår fantes en undergrunnskirke i Tsjekkoslovakia ved siden av den kontrollerte og forfulgte offisielle kirke.

I 1951 ble han apostolisk nuntius i Guatemala, og kunne oppleve det skammelige CIA-kuppet i 1954 på nært hold. Senere fikk han noen roligere år i Costa Rica, og havnet til slutt i Vatikanet der han syslet med liturgi og seremonier i de viktige årene etter 2. Vatikankonsil og senere med kirkelig arkeologi. Nå lever han naturlig nok ganske tilbake trukket i Roma – i Italia er hans historie relativt ukjent.

Biskop fratrer etter nasjonal skandale

Østerrikske biskop Kurt Krenn bekjentgjorde ved månedsskiftet at Paven hadde akseptert hans avskjedssøknad fra embedet som biskop av Sankt Pölten. Biskopen ble kritisert for neglisjering og bagatellisering av problemer knyttet til dataporno og homoseksuelle utskielser ved byens presteseminar. Det var Paven som foreslo for biskopen at han kunne søke om avløsning.

Problemer, problemer...

Broen har tidligere beskrevet flere utfordringer Den katolske Kirke i det siste har stått overfor i forhold til endringer av lover og forskrifter. Få av sakene har funnet sin endelige avklaring. Hvordan går det med sakene? Her noen "fremdriftsrapporter". Aller først: En sak som har fått sin endelige avklaring:

Ekteskapsloven: Endring av prøving

Frem til 1. oktober 2004 kunne Den katolske Kirke bistå dem som ville gifte seg katolsk med den borgerlige prøvingen (kontrollen). Brudefolkene kunne levere til presten den dokumentasjonen som viste at de etter loven hadde adgang til å gifte seg. Nå er dette endret. Dette skal nå bare skje på folkeregisteret. Når folkeregisteret er fornøyd med at partene kan gifte seg, utsteder det "prøvingserklæring". Uten den kan verken Rådhuset, statskirken, Den katolske Kirke eller noe annet trosamfunn i Norge ekrtevie noen.

Dette er samme system som man har i en rekke andre land: Bare det offentlige kan gi tillatelse til et ekteskap som skal godkjennes etter landets lov. For mange trossamfunn er denne lovendringen sett på som bare positiv, fordi den sparer dem for papirarbeid.

Den katolske Kirke ser ikke bare fordeler, men frykter også store problemer. Den katolske kirke er strengere enn norsk lov når det gjelder hvem som kan gifte seg. Og vi er ofte nøyere og mer treffsikre i vår vurdering særlig av dokumenter som utlendinger fremlegger fra sine hjemland. Vi kan ikke fritta oss selv, eller brudefolkene, for vår selvstendige kontroll. Vi må også uansett gjennomføre vår egen grundige ek-

teskapsforberedelse, og det handler ikke bare om å planlegge bryllups-seremonien! Den handler om hva det innebærer å leve som gift.

Det papiret som folkeregisteret vil utstede, vil bare erklære: "Det er etter norsk lov ingen hindring for ekteskapet". Men det står ikke hvordan folkeregisteret er kommet frem til det, og etter norsk lov er det i orden at skilte personer gifter seg: Det tillater (som regel) ikke Den katolske Kirke. Ettersom Skattedirektoratet nylig avsto Oslo Katolske Bispedømmes (OKB) søknad om tilgang til folkeregisterets opplysninger om sivilstand (man svarte at man får stole på hva forloverne sier), blir denne kontrollen mindre lett enn den kunne ha vært.

Da lovendringen nå trådte i kraft, begrunnet Familiedepartementet det blant annet med at dette ville bety en grundigere og mer ensartet prøving, færre tilfeller av bigami, og færre tvangsekteskap. Hvordan de ansatte på folkeregistrene skulle hindre tvangsekteskap, gikk ikke frem. Den katolske kirke kan ikke vite om prøvingen nå blir grundigere (det er jo så mange tros- og livssynssamfunn og borgerlige vigslere som har gjort jobben før). Men uten å hevde at det er umulig å narre Den katolske Kirke, tror vi vel at et multinasjonalt presteskap mange års erfaring med katolikker fra 140 land kanskje av og til gjør en vel så god jobb som folkeregistrene.

Den katolske Kirke er flere ganger sett at det offentlige (borgelige vigslere, til og med UDI) har hatt en lite imponerende granskning av utenlandske dokumenter. Noen ganger er man så firkantet at man betviler papirer som en katolsk prest med kompetanse fra vedkommende land raskt ser er ekte og fullgode, slik at brudefolkene må utsette bryllupet

i lange tider mens saken granskes. Man kan også komme til feilaktig resultat: F.eks. er irakiske katolikkers ekte og rettsgyldige vigsselsattester blitt avfeid som falske av UDI, og falske borgerlige ugift-attester fra andre land godtatt som ekte. Norske myndigheter har også tillatt seg å gi skilsmisse til utenlandske borgere med tidsbegrensede oppholdstillatelser, i strid med hjemlandets lover, og dermed lagt til rette for nye ekteskap som i hjemlandet blir bigami.

Ekteskapsloven: "Skilsmisselføt"

Etter et såkalt dokument 8-forslag fant Stortinget i juni 2003 ut at ved å pålegge alle gifteklare (kristne, jøder, buddhister, osv) å skriftlig love kjæresten rett til skilsmisse. Dette skulle forhindre tvangsekteskap, særlig blant muslimer. Uten høring og vilje til å lytte til departementenes eksperter ble dette i full fart innskrevet i loven, og siden da må blant annet katolikker høytidelig avlegge et løfte som – hvis de tar det på alvor i sin fulle konsekvens – truer ekteskapet med ugyldighet etter katolsk teologi. Inngår man sitt ekteskap med en personlig beslutning eller forståelse av at det ikke må være "inntil døden skiller oss ad", er samtykket ugyldig etter katolsk kirkelov ifølge kan. 1099, 1101 § 2, eller 1095 2. Andre trossamfunn med kristen eller lignende ekteskapsforståelse så også at "skilsmisselføt" stred mot samvitighetsfriheten, norsk menneskerettighetslovgivning og prinsipper som norsk lov selv hviler på.

Dette forstod etterhvert Stortinget, og påla før jul 2003 Familiedepartementet å lage et endringsforslag til den loven det selv hadde ramponert, så formuleringen ble rettet. Pålegget står fast, men vi venter ennå på at "tæla løsner" i departementet. Fami-

lieministeren sier at de blir ferdige før sommeren 2005. Imens ber vi folk som vil gifte seg katolsk om en erklæring der de vender ryggen til Stortingets "ekteskapsteologi". Det er synd at det offentlige ennå ikke har evnet å gjennomføre den retretten som må til dersom loven skal samsvare med det menneskerettslovene forutsetter.

Fødselsmeldinger

Skattedirektoratet meldte i vår at de aktet å stanse tilsending av meldinger til trossamfunnene når deres medlemmer fikk barn, og skyldte på pålegg fra Datatilsynet. Bare statskirken skulle motta slik beskjed. Fødeklinikkene har nemlig vært pålagt å spørre om foreldrenes tilhørighet, og så sende melding om fødsel til deres trossamfunn. Den katolske Kirke protesterte mot det bebudede bortfallet av meldinger, og det samme gjorde Samarbeidsrådet for Tros- og Livssynssamfunn. OKB har fått bekreftet fra Datatilsynet at Skattedirektoratet hadde misforstått. Finansdepartementet rykket også ut mot diskrimineringen og sa at ordningen måtte fortsette som før. Men saken er likevel ikke ute av verden; Skattedirektoratet har bare tatt en tenkepause. Kirken håper på positiv avklaring før året er omme.

Trossamfunnsloven

– Personnummer

Kirkedepartementet har holdt på sin stramme tidsfrist for når trossamfunnene skal ha innhentey fullt 11-sifret personnummer for sine medlemmer. Når man søker om de lovbestemte offentlige tilskuddene tidlig 2005, vil det kun utbetales for slike som man har fullt nummer på. Den katolske Kirke har vært skeptisk til flere sider av nyordningen, og har kommet med flere forslag både om den tid som må stilles til rådighet, og til hvordan det offentlige kan hjelpe. Departementet har

bare lyttet til noen av disse forslagene, og Kirken frykter at gapet mellom antall tilskuddsutløsende katolikker (46 000 ved forrige årsskifte) og det reelle antall katolikker i Norge (ca 70 000) dermed blir enda større. Normalt vokser antall registrerte katolikker med tre prosent pr. år; med det nye kravet risikerer vi heller en markant nedgang nå. Da ville den nye beregningsmetodikk bety at det blir enda grellere avvik mellom virkeligheten og løftene i trossamfunnsloven (1969, § 19) om likestilling i tilskuddsøyemed mellom statskirken og andre trossamfunn.

Trossamfunnsloven – Dobbelregistrering

Kirkedepartementet har også sendt ut forskriftsendringer på høring. Det er naturligvis rett og rimelig at personer ikke kan være medlemmer i flere trossamfunn samtidig og utløse tilskudd til flere. Men de foreslåtte forskriftene løser dette ved bare å si at "Dersom en person står oppført som medlem av flere tros- eller livssynssamfunn, herunder Den norske kirke, vil det ikke bli utbetalt tilskudd for vedkommende". Intet mer. Tidligere i arbeidet med nyordningen var det gitt løfter som nå er borte som dugg for solen: "Ved eventuelle feil i innrapporterte medlemsoversikter vil dei trudoms- og livssynssamfunn dette gjeld og Den norske kyrkja få høve til å rette opp medlemsoversiktene", og "Det må etableres rutiner for

korrigerings av dobbeltmedlemskap, som for at det kan være behov for individuelle vurderinger." Det departementet tenker seg, ser mest ut som et sparegrep. Ved dobbeltregistrering er det jo i virkeligheten slik at personen rettmessig tilhører det ene trossamfunn, men er urettmessig oppført også i et annet. Ofte skyldes dobbeltregistrering uhell, bare i sjeldne tilfeller at personen bevisst har brutt loven (fortiet sitt gamle medlemskap ved overgang til et nytt), eller at et trossamfunn har "tatt seg til rette" (ikke krevd utmeldelse). Men også da: En lovstridig oppføring skal ikke den lovlidige part lide for, det ville stride mot alminnelige rettsprinsipper.

I medlemsregisteret for Den norske Kirke (som uansett får sine offentlige midler og dermed ikke rammes økonomisk av feilføringer) er mange dobbeltregistreringer oppstått ved metodiske svakheter da registeret ble opprettet. Som regel (ikke alltid) vil det være Den norske Kirke som har "skylden" om en personer registrert både hos dem og i f.eks Den katolske

Kirke. (For å være helt nøyaktig: Det er ikke Den norske kirkes prester eller indre organer som er det "skyldige", men dens statlige pengebevilgere på Stortinget som ikke ville bevilge nok til at Statskirkens medlemsregister kunne etableres og kvalitetssikres på riktig måte.) Dette har alle innvidde vært klar over helt fra Dnks register ble etablert. Derfor fremgår det av forskriften som styrer bruken at det ikke er sikkert nok til man kan stole på det: "Medlemsregisteret skal ikke brukes til offentlige myndigheters kontroll etter trossamfunnsloven" (§ 5). Det samme departementet som i år 2000 gav forskriften, og som vet hvorfor den måtte bli slik, har nå bestemt seg for at det er best å gjøre som om problemene ikke lenger finnes.

- CT

Er du også bekymret?

Dine barn kommer i puberteten. Du vil snakke med dem om visse ting, men som respons får du bare en utydelig lyd. Eller kanskje går de bare sin vei.

Du kan la det passere, men samtidig vet du at det er viktig å snakke med dem. Du vil ikke være likegyldig, men heller ikke være masete, streng eller gammelmann. Du ser at det kan gå galt om du ikke gjør noe, og du begynner å bli bekymret. Temaene kan være mange: Tidspunktet de (ikke) kom hjem på, filmer de ser, venner de omgås, relasjoner de etablerer, tilbaketrekning osv.

Jo mer bekymret du er, jo vanskeligere blir det å ta det opp på en fornuftig måte – og det rette øyeblikk lar vente på seg.

La oss gå litt tilbake i tid – til den gang vi selv var på våre barns alder. Hva rørte seg i oss da? Hvordan opplevde vi våre foreldre? Hva virket klokt, og hva virket dumt?

Selv tålte jeg ikke store prekenes av mine foreldre. Men jeg kunne ofte skjønne at de satte meg på plass når jeg gikk over streken. De opptrådte klokt da de ikke lot meg få lov til å gå på en tvilsom film. De sendte meg på rommet, men jeg klatret ut av vinduet og snek meg ut allikevel. Da jeg sent på kvelden kom hjem, satt de der og ventet. De ville vite hva jeg egentlig syntes om filmen og om den hadde gitt meg noe. Jeg måtte tilstå at den egentlig ikke hadde vært noe særlig. Så gikk vi og la oss.

Ofte fortalte de fra den gang de selv var på min alder, og jeg likte historiene om hvordan de ble forelsket, hvordan min far syklet 200 km under krigen for å kunne gifte seg

osv. På denne måten fikk jeg høre om kjærlighet og relasjoner i en helt annen kontekst enn det jeg fikk høre rundt omkring fra. Det hadde noe med egne røtter å gjøre, med kjærlighet som innebar glede og offer. De fortalte om hva livet hadde lært dem. Merkelig nok opplevde jeg aldri disse fortellingene som belæring, men jeg lærte utrolig mye av dem. Kanskje sa jeg ingenting – kanskje jeg bare smilte.

Å snakke om sitt liv i en avslappende "setting" er helt naturlig og kommer da ikke tvunget på andre.

Min mor fortalte meg en gang i blant om hva hennes egen mor hadde fortalt henne. Og hun fortalte om ting som skjedde rundt oss eller som hun hadde hørt om – for eksempel om mannen som alltid ville ha nye damer og til slutt ble en svært ensom mann.

Det jeg husker best er ikke hennes lange forklaringer, men setninger som kom midt i en fortelling om henne selv. For eksempel: "Lev nå slik at du også senere kan være lykkelig" eller "Man kan ikke bygge sin lykke på en annens ulykke". Ved å

sitere diktstrofen *Himmelhoch jauchzend, zu tode betrübt* (himmelhøyt jublende, til døden nedtrykt) ga hun meg ord for hvordan jeg følte meg i puberteten. Da følte jeg meg forstått. Hun fortalte meg også at det som hadde hjulpet henne mest i ekteskapet, var skriftemålet: "Der møtte jeg det jeg selv gjorde feil og kunne gjøre noe med."

Det jeg fikk høre på denne måten var ekte, livsnært, ikke belærende og stod i en hverdagslig kontekst, fylt med fortrolighet og kjærlighet.

Mine foreldre snakket også om sine idealer og store drømmer. Ikke alle gikk i oppfyllelse, men de foretok seg noe med livene sine. Det gjorde at jeg inne i meg ble stolt av dem. Jeg vet ikke om jeg noen gang har fortalt dem det, og i det jeg ytret var jeg svært ofte uenig med dem.

Unge i dag hører mer på gode vitner enn på lærere. Det gjelder også foreldrerollen.

Marieke van den Berg
Det kateketiske Senter

Dommeren, enken og Gud

Denne tegningen fremstiller en lignelse fra Bibelen. Det er Jesus som forteller den til sine disipler. Det dreier seg om en dommer som ikke fryktet Gud og ikke tok hensyn til noe menneske. I byen der dommeren bodde var det en enke som stadig kom til ham og sa: "Hjelp meg mot min motpart, så jeg kan få min rett." Lenge ville ikke dommeren hjelpe, men i Bibelen kan du lese hva han til slutt sa (Luk 18, 2-8).

Skriv det ned her _____

Og så sa Jesus: "Hør hva denne dommeren sier! Skulle så ikke Gud hjelpe sine utvalgte til deres rett, de som roper til ham dag og natt? Er han sen til å hjelpe dem? Jeg sier dere: Han skal sørge for at de får sin rett, og det snart. Men når Menneskesønnen kommer, vil han da finne troen på jorden?"

Kryss av de riktige svarene:

Hva bestemmer dommeren seg for til slutt?

- a. Han sier at han ikke har tid til å ta seg av saken
- b. Han kjefter på mennesker og respekterer ikke Gud
- c. Han sørger for rettferdighet for enken

Hva gjør Gud når vi retter oss til ham?

- a. Han lar oss vente
- b. Han sørger for rettferdighet for den som roper til ham dag og natt
- c. Han sørger for oss og hører på oss når han har tid

Hvorfor forteller Jesus denne historien til sine disipler?

- a. For at de skal forstå hvor viktig bønnen er
- b. Fordi at de skal gjøre som dommeren i historien
- c. For at de skal forstå hvor glad Gud er i menneskene

Tidligere kapellan i St. Paul menighet i Bergen, p. **Nguyen Tuan Van**, tiltrådte den 1. september i sin nye tjeneste som prest i St. Magnus menighet i Lillestrøm. St. Magnus menighet har fra før av to prester, p. Rory Mulligan S.M. (moderator for pastoralteamet) og p. Erik Ruud

p. Nguyen Tuan Van

S.M., som tjenestegjør i hver sin halve stilling. P. Van er nå menighetens prest på heltid, og vil også ha ansvar for sjelesorgen i Kongsvinger med omegn. P. Van ble presteviet av biskop Gerhard Schwenzer SS.CC. av Oslo den 24. juni 2000 i St. Olav Domkirke, Oslo. Han har vært kapellan i St. Paul i Bergen siden 25. august 2000 og har også i en periode tjenestegjort som feltprest i Marinen.

Fra St. Magnus menighetsbrev nr. 3-2004

Søndag 19. september ble p. **Sigurd Markussen** høytidelig innsatt som sogneprest i St. Franciskus Xaverius menighet i Arendal. Innsettelsen skjedde i forkant av biskop Gerhard Schwenzers meddelse av fermingens sakrament til menighetens åtte fermlinger. Innsettelsen foregikk ved at p. Sigurd Markussen først

Den nye sognepresten i Arendal sammen med biskopen, åtte konfirmanter og to av ministrantene.

fornyte sine presteløfter til biskop en, så leste han opp trosbekjennelsen med eget tillegg før troskapelsen ved overtagelse av embete og forvaltningseden ble avlagt.

Priorinne hos St. Elisabethsøstrene i Tønsberg, sr. **M. Janina Kruk**,

Sr. M. Agnes Nowak er ny priorinne hos St. Elisabethsøstrene i Tønsberg.

flyttet den 1. september til søstrenes kommunitet på Nordstrand i Oslo. Ny priorinne i Tønsberg er nå sr. **M. Agnes Nowak**, som tidligere hadde oppgaven som novise- og junioratsmester i provinsen. **Sr. M. Katarina Hodyr** overtok den 1. september vervet som novise- og junioratsmester.

Magdalena Sandgren ble den 29. august opptatt i novisiatet i St. Josephsøstrenes norske ordensprovins. Sr. Magdalena er kjent for mange som resepsjonist og sentralbordmedarbeider i Oslo Katolske Bispedømme siden oktober 2002. Fra 8. august 2004 til 31. august 2005 har hun permisjon fra sin stilling.

Sr. Magdalena mottar korset som et tegn på at hun nå tilhører St. Josephsøstrenes kongregasjon.

I slutten av august var det utskiftninger i augustinerkorherrenes lille kommunitet i Bergen.

Den 26. august reiste kubansk-amerikaneren Dom **Clemens S. Galban** tilbake til hovedklosteret i Klosterneuburg i Østerrike. Han har

siden 30. november 2003 virket som kapellan i St. Paul menighet i Bergen, og ble den 1. september 2004 kapellan ved Stiftssognet i Klosterneuburg.

Den 30. august 2004 ankom hans etterfølger, den irsk-amerikanske augustinerkorherren **Elias Matthew Carr** (36 år). Han virker fra 1. september som en av St. Pauls kapellener og kombinerer dette med studier ved Norsk Lærerakademi i Bergen.

Samme dag ankom også **Bruno Richard Semple** (31). Foruten studier i engelsk litteratur ved Universitetet i Bergen skal han også gjøre seg nyttig i byens katolske menighet.

Alle de tre amerikanske prestene var allerede presteviet før de trådte inn i Augustinerkorherrenes orden i Klosterneuburg i Østerrike. Dom Clemens var prest for erkebispedømmet Washington, dom Elias for bispedømmet Arlington i delstaten Virginia, og dom Bruno for bispedømmet Spokane i delstaten Washington.

Det virker nå fire amerikanske prester i den katolske kirke i Norge. I tillegg til de to i Bergen er det i Oslo norsk-amerikaneren pastor Olaf I. Wæring fra New York City, og i Tinn i Telemark p. Robert Anderson O.C.S.O. fra Hartford, Connecticut.

I forbindelse med at fransiskanerpater Lars Frenzel i september forlot landet og flyttet til Nederland, gikk han ved forrige skoleårs slutt av som skoleprest (deltid) ved St. Sunniva i Oslo. P. Lars ble erstattet av p. **Rory Mulligan S.M.**, som også er moderator for pastoralteamet i St. Magnus menighet i Lillestrøm. St. Sunniva skole har tre skoleprester: P. Berislav Grgic (fra oktober 2000), p. Iruthayanathan "Iru" Pethurupillai (siden august 2001) og nå altså også p. Rory Mulligan.

Under PSPs møte på Magleås utenfor København fra 11.-15. august ble prestekandidat for Oslo Katolske Bispedømme, **Fredrik Hansen**, valgt til formann for en periode på to år

Fredrik Hansen

(frem til møtet i 2006). PSP er den nordiske foreningen for preste-studenter og ordens-kandidater, og står for "Pro Scandiae Populis" (se s. 17).

Fredrik Hansen overtok vervet etter Ragnar Leer Salvesen, også han prestekandidat for Oslo Katolske Bispedømme.

Fredrik Hansen ble også i høst valgt som tillitsvalg (Student Coordinator) for studentene ved Allen Hall, erkebispedømmet Westminster presteseminar i London. Fredrik er 25 år gammel og har nå begynt på sitt fjerde år av presteutdannelsen.

St. Frans menighet i Larvik valgte den 19. september nytt menighetsråd. Etter konstitueringsmøte ser rådet nå slik ut: **Georg Aker** (leder), **Egil Margido Aasheim** (sekretær), **Inger Sannes Müller**, **Viet Phi Tran**, **Marian Dixon Gundersen**, **Amelia Hustuft** (1. vara) og **Javier Martinez** (2. vara).

Sigurd Hareide (32) er fra 1. september ansatt i 50 % stilling som informasjonsmedarbeider ved Informasjonstjenesten i OKB. Sigurd er oppvokst i Mandal og er nå bosatt på Nøtterøy sammen med sin kone

Sigurd Hareide er ny informasjonsmedarbeider i OKB.

Tonje og deres tre barn – der de er aktive i St. Olav menighet i Tønsberg.

Sigurd er utdannet Cand. Theol. fra Det Teologiske Menighetsfakultet i Oslo

våren 1998 og har i tillegg praktisk-teologisk seminar fra samme sted, historie grunnfag fra Universitetet i Oslo og praktisk pedagogisk utdanning ved Høgskolen i Bodø.

Av yrkesbakgrunn har han blant annet vært høgskolelektor i KRL både ved Høgskolen i Bodø og Høgskolen i Vestfold, og han kombinerer arbeidet i Informasjonstjenesten med deltidsstilling som høgskolelektor i Bodø.

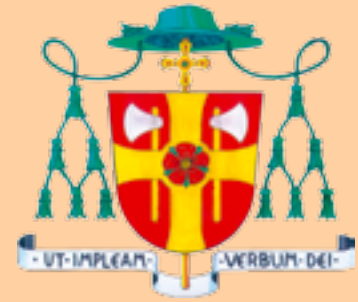
Stian Erdal, som har vært ansatt i Informasjonstjenesten siden 1. desember 2003, ble den 1. september daglig leder for Informasjonstjenesten og overtok redaktøransvaret for www.katolsk.no.

Sr. Maria Frank

Den 1. august ble Missionaries of Charity-kommuniteten i Bergen styrket med en ny søster. **Sr. Maria Frank** er opprinnelig fra India, men har vært i Europa i 16 år (Nederland og Tyskland), før hun kom til Bergen.

I begynnelsen av juni reiste **sr. Christina** fra Bergen til Roma, for å der fullføre sitt siste år før avleggelsen av de evige løfter.

Utnevnelser i Oslo Katolske Bispedømme

Biskop Gerhard Schwenzer SS.CC. av Oslo utnevnte i august to nye dommere til den kirkelige domstol (Tribunalet) i Oslo Katolske Bispedømme. Den 6. august 2004 utnevnte han den norsk-engelske presten **Kristian Paver J.C.L.**, som er official (leder) for det engelske bispedømmet Plymouths tribunal, og den 28. august utnevnte han fader **Peter Kitchen J.C.D.**, som er dommer ved tribunalet i det engelske bispedømmet Salford. Begge utnevnelser er for fem år.

Fra tidligere har Tribunalet to dommere, f. Claes Tande J.C.L. (som er officialis for domstolen) og p. Joseph Jennings S.M.

Tribunalets myndighetsområde omfatter i tillegg til Oslo Katolske Bispedømme også de to nordlige kirkedistriktene i Norge, prelatu- rene Trondheim og Tromsø.

Biskop Gerhard Schwenzer utnevnte den 18. august 2004 **p. Robert Kanoza SS.CC.** til sogneadministrator i den katolske menighet på Lillehammer. P. Kanoza er også, siden februar 2000, sogneprest i St. Torfinn menighet på Hamar.

Biskop Gerhard Schwenzer gjenutnevnte den 18. august 2004 **Kåre Hosar**, **Helge Lindberg** og **Joseph Voigt** til ekstraordinære kommunionsutdelere ved Mariakirken på Lillehammer, for en periode på tre nye år.

IN MEMORIAM

Fr. Morten Person O.P.

Født: 7. oktober 1960 i Mo i Rana

Død: 14. august 2004 i Mo i Rana

“Vi rydder biblioteket”, sto det på lappen i St. Dominikus klostres våpenhus. Dette for å forklare hvorfor en hel del gamle bøker var lagt ut til salg den siste tiden. Det var med tungt hjerte jeg la merke til denne lappen ved siden av de få bøkene som fremdeles lå igjen. Dette var bare noen få timer etter at nyheten om frater Mortens plutselige død hadde nådd meg.

Min første tanke var at det ikke var vi som ryddet i biblioteket. Det var Morten. Det var så typisk av ham å ikke selv ta æren for det arbeidet han utførte. Dette fikk meg til å tenke på hans mange og lange timer blant bibliotekets lange og støvete bokreoler. De siste seks månedene var han klar over at all form for fysisk anstrengelse eller stress kunne bli for mye for hans syke hjerte, det som legene ikke lenger kunne gjøre noe med. Men Morten var ikke typen som gikk og slang uten å ha noe å bestille. Hver eneste formiddag arbeidet han flittig og systematisk i den rolige og fredelige atmosfæren blant klosterets mange bøker, før han hver eneste dag dekket bordet til kommunitetens middagsmåltid.

Det var i løpet av disse formiddagene jeg lærte å forstå, og å glede meg over, min medbrors sarkastiske sans for humor. Ofte, når jeg gikk gjennom biblioteket, kunne han humrende gjøre meg oppmerksom på en tekst han nettopp hadde oppdaget i en bok skrevet i en fjern fortid, og som lest i lyset av våre dagers virkelighet virket fullstendig latterlig. Han kunne selv more seg så til de grader over disse funnene, at hans undertrykte latter gjorde det komplett umulig å forstå noe som helst

av det han forsøkte å lese for meg.

Mortens humoristiske sans var ofte ikke det første ved hans personlighet som folk satte mest pris på. Men dette gjaldt fremfor alt de som ikke kjente ham godt. Det var nemlig viktig å kunne skue bakenfor hans til tider tverre og stakkato ytre. Av og til kan vi alle bli sammenlignet med et av de mange dyrene i Guds skaperverk. I Mortens tilfelle må dette være pinnsvinet. For under de beskyttende forsvarspigene fant man en godhjertet og sårbar person. Hans godhet var faktisk uten grenser. Han var den første til å si om seg selv at sjarme ikke var en av hans største egenskaper. Men sjarme ligger som kjent kun på overflaten.

Dette er noen enkle refleksjoner fra en dominikansk medbror, som bare har kjent Morten gjennom de siste to årene. Hans klostercelle lå ved siden av min. Der hersker nå stillheten, og jeg er svært trist. Men jeg finner trøst i overbevisningen om at min medbror nå har funnet den fred og den frihet som aldri kunne bli ham til del i denne verden.

Joseph Mulvin O.P.

Preken ved fr. Morten Persons begravelse 24. august 2004

Ved Prior Réginald Blondeel O.P.

Kjære brødre og søstre, kjære medlemmer av vår bror Mortens familie.

Vi er samlet her i kirken vår for å feire nattverden, eukaristien, og det er gjennom feiringen av eukaristien vi minnes Kristi lidelseshistorie og hans oppstandelse. Ved sin lidelse og oppstandelse fra de døde er det han gir sitt liv for oss og til oss, for at vi, og nå spesielt vår bror Morten, kan leve og gjenoppstå.

Det er her i dag også dette mysteriet vi som kristne er kalt til å leve i pakt med, til tross for sjokket, sorgen, og den lamslåthet vi føler ved vår brors død.

Morten snakket faktisk ofte til oss om at han muligens ville dø raskt, som om dette var noe som kunne hende ham! Var han rede til å dø? Det er i alle fall sikkert at han snakket problemfritt om

døden, og personlig har jeg inntrykk av at han aksepterte dette faktum uten å kjempe for mye imot.

Selv om de store helseproblemene plaget ham mye den siste tiden, og av og til gjorde ham utålmodig og irritable, forble han like arbeidsom, flittig og tjenestevillig som før.

Morten sto til tjeneste for Kirken i hele Norge. Både i Bodø, i Trondheim og på Lillehammer arbeidet han som prest. Da jeg i sin tid var på besøk hos ham på Lillehammer, kunne jeg ikke la være å bemerke at det ville vært umulig for meg å leve alene slik han gjorde i presteboligen der oppe, i kulde, mørke og isolasjon. Men Morten svarte med et lite smil: “Jeg er norsk!”

Likevel var det med synlig glede at han gjenfant sin plass i kommuniteten vår her i klosteret, noe han understreket overfor vår provinsial ved hans siste visitas. Han gjenopptok sine plikter og tjenester i klosteret, både som bibliotekar og foredragsholder. Han feiret jevnlig messen og deltok i det regelmessige liturgiske og daglige klosterlivet. Likevel sto han alltid til disposisjon for bispedømmets prester, som ofte ringte ham når de trengte en vikar.

Når jeg tenker på hans raske død, tenker jeg samtidig på skriftstedet hvor det heter: “Kom du trofaste tjener.” Herren har nå sagt til vår bror Morten: “Kom du trofaste tjener, din plass står klar.”

På samme måte som søsteren til Lazarus, Marta, er også vi sikre på at vår bror gjenoppstår på den ytterste dag. Dette er vår tro, slik det også var Mortens tro; klar og selvfølgelig.

Han var en prekebror, satt til å forkynde Herren Jesus Kristus. I dag får han se Ham han forkynte.

Ofte håper jeg at vi alle greier å se gleden ved dette, og at vi alle forener oss i denne dagens bønn. La oss si med Marta: “Ja Herre, jeg vet at han vil gjenoppstå på den ytterste dag.”

Dette er vår tro, og dette er vår trøst.

+ Amen

Sr. Maria Siegberta (Katharina) Cieslik

Født: 14. september 1916 i Polen

Død: 4. mai 2004 i Tønsberg

Katharina Barbara Cieslik trådte inn i St. Elisabethsøstrenes Kongregasjon i Berlin den 30. mars 1939. Hun ble ikledd den 24. april 1941 i Berlin og fikk klosternavnet søster Maria Siegberta. Hennes førsteløfteavleggelse fant sted i Berlin den 6. mai 1942, og hun avla sine evige løfter den 9. mars 1948 i Halle.

I Berlin tok hun sykepleieutdanning og gjennomgikk praksis på fødeavdeling, medisinsk og kirurgisk avdeling. Fra 1945 var hun i tre år i Øst-Berlin og gjorde tjeneste i hjemmesykepleien. Etter evige løfter hadde hun et kort opphold i Berlin Tempelhof og i Reinbek. Siden det var behov for søstrenes innsats i Skandinavia, kom søster M. Siegberta i 1948 til København. Der var hun sykepleier på medisinsk avdeling og gikk på danskurs.

I 1950 ble hun forflyttet til Norge. Etter å ha kommet til Norge, var søster M. Siegberta i Trondheim. Der arbeidet hun på kirurgisk avdeling og lærte norsk. I 1953 ble hun sendt til Hammerfest, hvor søstrene drev et lite St. Vincent Hospital. De første tre årene arbeidet hun på avdeling for behandling av rusmisbrukere. De neste tre årene var hennes store glede å hjelpe små barn til verden på fødeavdelingen.

I 1960 kom søster M. Siegberta til Harstad og var der til 1976. I Harstad fikk hun tjenestegjøre på medisinsk barneavdeling og gledet seg over det. På denne tiden tok også søster M. Siegberta førerkort og kunne dermed hjelpe folk med til kirken og i andre anledninger.

Fra året 1976 til 1992 var søster M. Siegberta igjen i Trondheim. Der var hun på St. Elisabeth Hospital. Etter at dette ble nedlagt, fikk hun sakristantjeneste i St. Olav kirke i Trondheim, og i tillegg utførte hun hjemmesykepleie.

Fra 1992 til 1996 var hun tilknyttet kommuniteten på Lillestrøm. Her hjalp hun på kjøkkenet og der det trengtes. Etter filialnedleggelse på Lillestrøm i 1996, kom søster M. Siegberta til Tøns-

berg. Hun hjalp til å gjøre rent i huset, på kjøkkenet, arbeidet i hagen og hjalp etter behov.

Søster M. Siegbertas fremste oppgave var å hjelpe de syke som sykepleier. Særlig gledet hun seg over å ta hånd om barn. Sin tjeneste utførte hun med stort engasjement. Til tross for at bena den siste tiden sviktet henne, var hun preget av iver og glede. Søster M. Siegberta hadde humoristisk sans, smilet var ofte å se på hennes ansikt. Hun var alltid glad i å synge. Da hun ikke fikk sove om natten på grunn av smertene, ba hun rosenkrans med tanke på alle de som trenger vår forbønn. På den måten utførte hun bønnes apostolat og ofret sine lidelser i manges intensjoner.

Søster M. Siegberta var hjertesyk. I påsken ble hennes tilstand veldig dårlig, og hun måtte innlegges på sykehuset. Etter noen uker opphold på sykehuset kom hun hjem, men følte seg ikke bra og var sengeliggende. Hun sovnet inn den 4. mai om kvelden.

Vi lyser fred over vår kjære avdøde søster Maria Siegbertas minne.

St. Elisabethsøstrene i Tønsberg

Pavenes bønnintensjoner 2004

Oktober

At de kristne, faste i troen, må være rede til dialog med dem som tilhører andre religiøse tradisjoner.

For økende og stadig mer velkvalifisert katolsk nærvær i nasjonenes liv og i mediene i Latin-Amerika.

November

At alle kristne, i bevissthet om sitt sanne kall innen kirken, må svare generøst på Guds kall og vokse i hellighet.

At de som arbeider i misjonen, alltid må huske at evangeliseringens utgangspunkt er personlig hellighet og inderlig forening med Kristus.

Desember

At alle barn må bli betraktet som Guds kostelige gave, og bli omfattet med den respekt, forståelse og kjærlighet som tilkommer dem.

At Jesus Kristus, som ble menneske, må være forbilde for enhver ekte inkulturasjon av evangeliet.

St. OLAV

BOKHANDL A/S

AKERSVN. 14, 0177 OSLO
TLF 23219555, FAX 22360263
E-post: bokhandel@katolsk.no
Nettbutikk: stolavbok.no

Wilfred Stinissen:
"Den lilla boken om god tid"
Libris. Hft, kr. 175,-

Owe Wikström:
"Bortenfor hvite strender og
fortauskafeer"
Om ytre og indre reiser.
Genesis. Ib. kr. 319,-

Selvsagt vil vi ut å reise! Oftere
og oftere – gjerne lengre og
lengre. Hvorfor er det slik? Hva
reiser vi til, og hva reiser vi fra?

J. Philip Newell:
"Hver dag Hver natt"
Keltiske bønner fra Iona.
En samling morgen- og
kveldsbønner.
Verbum. Hft. kr. 198,-

Knut Grønvik:
"Alle dager"
366 enkle betraktninger.
Genesis, ib. kr. 338,-

Betraktningene er blitt til i
møte mellom bibeltekster og
livets tekster. Opprinnelig har
de stått på trykk som daglige
"ettertanker" i avisen Vårt Land.

ÅPNINGSTIDER:
Mandag-fredag: 10 – 17
Torsdag: 10 – 19
Lørdag: STENGT
Gjelder fram til november.

IN MEMORIAM

Sr. Caroline Thiemann

Født: 30. desember 1912

Død: 23. august

Søster Caroline ble født den 30. desember 1912 i Alfhausen/Osna-brück, Tyskland. Som 27-åring inntrådte hun hos St. Josephsøstrene i den norske ordensprovins, hvor hun i 1944 avla sine evige løfter på St. Josephs Institutt i Oslo.

Fra 1941 til 1974 var hun på Vor Frue Hospital i Oslo, hvor hun i perioden 1967-1974 var forstanderinnen. Sr. Caroline tok sykepleierutdanning i 1944, og hvem ville vel trodd at hun som gruet seg for å sette sprøyter, skulle vise seg å bli en

utmerket operasjonssykepleier og oversykepleier? Hun var en av de store kvinner som har satt sitt preg på vår Frue Hospitals virksomhet. Hun krevde ikke noe av andre som hun ikke selv kunne leve opp til. Med stor respekt møtte hun sine medmennesker, alltid skvær, og man visste hvor man hadde henne. Noe sr. Caroline kunne, var å skape en atmosfære hvor alle trivdes, og dette kom godt med både som leder for de unge søstre og som forstanderinnen ved flere anledninger. Til tross for at hun til tider kunne virke streng, visste alle at det skjulte seg et hjerte av gull bak. Med en positiv natur og jevnt humør tok hun ofte initiativ, hun hadde mye energi og fikk tingene unnagjort.

I 1974 var hun en kort tid sykepleier på Grefsen Nerveklinikk, men flyttet så til Halden, hvor hun overtok ledelsen av sykehuset. I 1980 ble hun forstanderinnen for kommuniteten. Tre år senere flyttet hun til Snarøya og var også her forstanderinnen for kommuniteten. Da kommuniteten ble oppløst i 1992, flyttet hun til "låven" på Grefsen.

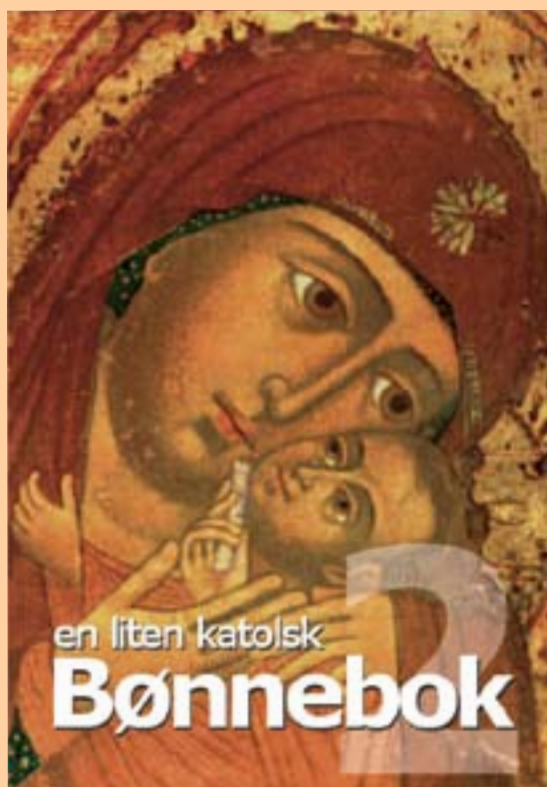
De siste 12 år tilhørte hun kommuniteten ved St. Josephsøstrenes

Hjem på Grefsen. Bønn og fellesskap var viktig for sr. Caroline, og hennes store hobby, som ble en heldagsbeskjeftigelse, var å brodere de nydeligste duker til julebasaren på Grefsen. Ja, alt hva hun foretok seg gjorde hun med en nøyaktighet og til Guds ære.

I hennes munn fantes det ikke ord som "det orker jeg ikke". Hun hadde en streng selvdisciplin og en god struktur på sin egen hverdag. Hun var trofast med å trimme og holdt seg sprek helt til hun døde, 92 år gammel. Sr. Caroline var en stor kvinne, ja en ualminnelig klok og sannferdig kvinne.

Hun hvile i fred.

St. Josephsøstrene

Ditt beste trekk!

"En Liten katolsk Bønnebok" I ny og utvidet utgave.

- Over 1000 Bibelhenvvisninger
- 112 sider i farger
- Tabell med Jesusprofetier og typologisk oversiktstabell
- Bibelordliste
- Messens gang
- Skriftemålet
- Ordforklaringer
- Oversiktstabell over Bibelens bøker
- Foruten en rekke bønner for nesten enhver anledning!

Alt i et hendig lommeformat på 9 x 13 cm

Bestill den idag på:

max.katolsk.no

Bli med på/ tips andre om:

- Adventsaksjonshelg i Stavanger, 29-31. oktober 2004

- Ledersamling for unge katolikker over 18 år, Mariaholm, 5-7. november 2004

Påmelding og mer informasjon: www.nuk.no

NUKs Ressursgruppe er her for å hjelpe din menighet

NUK har en egen Ressursgruppe som kan komme til din menighet og hjelpe til med det dere trenger. Ønsker dere en ekstra ungdomsleder på en konfirmanthelg? Ønsker dere å arrangere en barnehelg, men trenger noen ekstra ledere og idéer? Er det noe annet NUK kan bidra med?

Ta kontakt med NUK på e-post: ressursgruppen@nuk.no eller nuk@nuk.no.
Tlf.: 23 21 95 40/ 23 21 95
41. Adresse: Akersveien 16a, 0177 OSLO.

Broen gratulerer...

...p. **Olav Müller SS.CC.**, som søndag den 5. september feiret sitt 50-årsjubileum som prest. Det var det 5. september 1954 at p. Olav ble presteviet av biskop Johannes Rùth SS.CC. i St. Olav kirke i Trondheim. Jubileet ble markert med en høytidelig høymesse i St. Ansgar kirke i Kristiansand, der p. Olav selv var hovedcelebrant, mens p. Arne Marco Kirsebom SS.CC. holdt festprekenen. Det var større mottakelse i menighetssalen etter messen, med sang og hilsener. Av nålevende prester i Norge er det bare p. Anton Taxt og p. Nikolaus Zeimetz M.S.F. (med knapp margin) som har vært prest lenger enn p. Olav.

...p. **Arne Fjeld OP**, som den 28. oktober fyller 70 år. P. Arne ble født i Drammen den 28. oktober 1934. Før han trådte inn i dominikanerordenen gikk han Statens Bibliotekskole, arbeidet på Universitetsbiblioteket i Oslo og siden ved Københavns Kommunebiblioteker. I 1962-1963 hadde han sin novisiatstid hos dominikanerne i Lille, Frankrike, og han studerte ved Le Saulchoir fra 1962 til 1968. Den 27. august 1967 ble han presteviet i St. Dominikus kirke, av biskop John Willem Gran O.C.S.O. Siden studerte han et par år i California. Fra 1976 til 1978 var han redaktør for tidsskriftet St. Olav. P. Arne har arbeidet i flere av våre menigheter, blant annet som sogneprest i Drammen (1980-1982), kapellan i St. Olav domkirke i Oslo (1982-1983 og 1989-1990), kapellan i St. Hallvard i Oslo (1994-1995) og sogneprest for St. Franciskus Xaverius menighet i Arendal (2002-2004). Han har vært prior i St. Dominikus kloster i periodene 1972-1978 og 1984-1987, og også for dominikanerne i Lund i Sverige i perioden 1990-1993. Han har også vært rektor for søstrene ved Lunden kloster i Oslo fra 1988-1990. I høst, etter å ha gått av med pensjon, har p. Arne bosatt seg i presteboligen ved Lunden kloster.

...p. **Torbjørn Olsen**, generalvikar i Trondheim Stift og sogneprest i Bodø, med utnevnelsen til pavelig æresprelat med monsignore som tittel. Utnevnelsen ble foretatt den 29. desember 2003 av pave Johannes Paul II ved kardinalstatssekretær Angelo Sodano, men ble tildelt p. Olsen 1. april i år av biskop Gerhard Goebel MSF av Tromsø. Ærestittelen er tildelt på grunn av spesielt fortjenstefullt virke for Den katolske kirke som generalvikar i Trondheim stift. Det var biskop Georg Müller SS.CC. som i mai 1998 utnevnte p. Olsen til generalvikar i stiftet. Med dette har Norge igjen fått en monsignore i tillegg til biskopene i Den katolske kirke. De to siste monsignorer døde i 1983 (msgr. Franz J. Fishedick f. 1902) og 1984 (msgr. Arne Olav Sund f. 1898). (Broen beklager at gratulasjonen ved en glipp har falt ut fra tidligere nummer.)

Fra helgenkalenderen:

Den hellige Elisabeth av Ungarn

Den hellige Elisabeth ble født i år 1207 i Bratislava i Ungarn (nå hovedstad i Slovakia) eller i Sárospatak i Ungarn, som datter av kong Andreas II av Ungarn og Gjertrud av Andechs. Som 4-åring ble hun forlovet med landgreve Hermann I av Thüringens 11-årige sønn Ludvig og brakt til hoffet i Thüringen.

Etter grev Hermann Is død i 1215, kom Ludvig på tronen som landgreve Ludvig IV. Bryllupet fant sted da Elisabeth var 14 år gammel, og til tross for ekteskapets politiske motiver, ble det lykkelig. Sammen fikk de tre barn.

Paret bodde i slottet Wartburg ved Eisenach, hvor viste stor omsorg for de nødlidende. Hun kledde seg i de enkleste klær, av slo å bære krone, og adelen angrep henne fordi hun brøt med livsstilen ved hoffet. Men hun fikk alltid støtte av sin like dypt troende mann. Sammen grunnla de sykehus og sørget for hjelpe-løse barn. De fattige kom daglig til hennes port for å få mat. Under en hungersnød i 1225 brukte hun penger fra statskassen for i det minste

å lindre den verste nøden, og hun ble fra mange hold beskyldt for å sløse. Hun gikk barføtt ved prose-sjoner, og når hun hørte prekener, stilte hun seg alltid blant de fattigste kvinnene, og selv bar hun gjerne klær som en tiggerske.

Sommeren 1227 døde hennes ekte-mann av pest, underveis på korstog til Det hellige Land. Elisabeth var nå enke og uten beskyttelse, og fikk lide for sine "forseelser".

Elisabeth dro til Kitzingen, der hennes tante Matilda var abbedisse, og overlot datteren Sofia i nonne-nes varetekt mens hun selv dro til Bamberg, hvor hennes onkel Egbert (Eckembert) var biskop.

Elisabeth var blitt glad i fransiskanerbevegelsen gjennom noen brødre som Frans av Assisi sendte til Tyskland i 1221. De ble mottatt av både biskopen av Thüringen og av landgrevinnen selv, som kalte noen av brødrene til Eisenach og ble deres beskytter. Hun spant selv ull til klær for ordensbrødrene og skjenket dem et kapell i Eisenach. I 1228 trådte hun inn som tertiar i fransiskanerordenen. Sammen med sin skriftefar reiste hun til Marburg i Essen, hvor hun grunnla et hospita-l. Der pleiet hun alle de syke som ikke ble tatt inn i noe annet sykehus, og hun viet seg helt til å tjene de fattige, syke og gamle med stor fromhet og under de strengeste selvpinsler og forsakelser.

Elisabeth hadde da stilt seg fullstendig under ledelse av sin

skriftefar, Konrad av Marburg. Han var en klok og dugelig mann, men mildest talt utrolig ufølsom, og han formørket de siste år av Elisabeths korte liv – men hun var ydmyk og lydig. Mystikeren i henne våknet, hun pisket sitt legeme, påla seg stadig hardere botsøvelser og faste og hadde visjoner.

Elisabeth døde 17. november 1231, bare 24 år gammel, og det fortelles at fra hennes legeme utgikk det en saliggjørende duft som hadde hel-bredende virkning.

Allerede den 27. mai 1235, bare fire år etter hennes død, ble hun kano-nisert av pave Gregor IX. Elisabeth av Ungarn (av Thüringen) har alltid vært en av de mest elskede helgener i Tyskland. Med henne som for-bilde driver St. Elisabethsøstrene stadig sitt arbeid for fattige og syke. Kongregasjonen ble stiftet i 1842 i Neisse i Schlesien, den fikk sin kirkelige godkjennelse i 1859.

Forkortet/redigert versjon av <http://www.katolsk.no/biografi/elisaung.htm> (PEO)

Skytshelgen for: Hessen og Thüringen, St. Elisabethsøstrene, fransiskaner-tertiarer, Caritas, Den tyske Orden, bakere, blondevevere, enker, foreldreløse, tiggere, syke, uskyldig forfulgte og alle nødlidende og mot tannverk.

Attributter: Avbildes enten som grevinne med krone eller som fransiskanertertiar mens hun hjelper nødstilte. Ofte har hun roser i fanget.

Minnedag: 17. november